ЭЙН ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГДЭГТЭ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

№ 152 (6081) ИЮЛИИН 29 СУББОТО 1950 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

БОДОТО АЖАЛААРАА, БОЛЬШЕВИСТСКЭ ҮГӨӨРӨӨ ОЛОНИИТЫЕ ЗОРИГЖУУЛНА

Колхозно адуу малые бардам түрэхэ үбһэ тэжээлээр хангахын түлөө тэмсэл республикымнай колхозуудта эршэмтэйгээр ябуулагдажа байна. Колхозно таряашадай энэ тэмсэлые нютагуудтахи партийна организацинууд толгойлон ударидана.

«Ниитын малажалые саашадань хүгжөөхэ хэрэгэй эгээн шухала зорилго — үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ гүрэнэй түсэбые колхоз бүридэ дүүргэлгын ажаһын-политическэ удхашанарые колхозинуудта ба МТС-үүдэй хүдэлмэришэдтэ үргэнөөр ойлгуулхыень, энэ зорилгоор политическэ ниитын хүдэлмэринүүдэй бүхы формонуудые (лекци, зүблэл ба хөөрэлдөөнүүд, «Дайшалхы хуудаһануудые» гаргалга ба бусад) хэрэглэхыень ВКП(б)-гэй айкомуудые, аймгүйсэдкомуудые, МТС-үүд ба колхозуудай партийна эхин организацинуудые уялгалха»—гэжэ «Колхозно ниитын адуу малые үбһэ тэжээлээр хангаха хэмжээнүүд тухай» ВКП(б)-гэй Обкомой II пленумэй тогтоол дотор хэлэгдэнэ.

ВКП(б)-гэй Обкомой II пленумэй тогтоолой энэ эрилтые дүүргэлгэ болгон, хэдэн олон партийна организацинууд хадаа үбһэшэд—колхознигуудай дунда ойлгууламжын, ниитэ-политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна. Мүн коммунистнууд өөһэдөө сабшалан хадалан дээрэ хүдэлмэрилжэ, стахановска габшагай ажалай үльгэр жэшээ олониитэдэ харуулан, эршэтэ ажалда зоригжуулна.

Бичурын аймагай Мало-Кунадейскэ сельсоведэй Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой эхин парторганизациин 17 гэшүүдэй арбан хоёрынь, тус организациин секретарь нүхэр Беляев түрүүтэйгээр, бүхы колхознигуудтайгаа хамта хуряалга дээрэ хүдэлмэрилжэ, стахановска ажалай жэшээ харуулжа байна. Коммунистнуудаа дахан ябажа, тус колхозой үбһэшэд малдаа тэжээл амжалтатайгаар бэлэдхэнэ. Иигэжэ, бэеэрээ жэшээ харуулан, авангардна үүргэ ээлэн, хүдэлмэрилдэг гэшүүдтэй парторганизацинууд республика соомнай олон.

Большевигүүдэй партиин сэсэн мэргэн заабаряар колхозно партийна эхин организацинууд колхозойнгоо бүхы ажалые ударидадаг ба зоригжуулдаг байна. Колхозой коммунистнууд эгээл харюусалгатай, эгээл хүндэ зорилгонуудые шиидхэдэг, олониитые дахуулан ябадаг байһанаараа улад зондоо хүндэтэй байдаг. Колхознигууд болбол коммунистнуудай үгэ бүхэниие хүндэтэйдэ тоолон, эдээнэй жэшээгээр ябажа, ямаршье бэрхэшээлтэй тэмсэхээр ба илахаар зоригжонхой байна. Энээниие баримталһан гэршэнүүд үдэр бүриин ажал ба хэрэг дээрэһээ олоор харагдана.

Олониитэдэ бэеэрээ үльгэр жэшээ харуулха, авангардна үүргэ дүүргэхэ ба ниитэ зондо большевистскэ партиин политика ойлгуулха, тэдэниие Эхэ орондоо үнэн сэхэ, партиин ба советскэ правительствын хэрэгтэ үнэн байха үзэлөөр, парти, правительствын табиһан зорилгонуудые дүүргэхын тула хэзээдэ бэлэн байхаар хүмүүжүүлхэ —эдэ хоёр эрилтэнүүд хоорондоо таһаршагүй нигта холбоотой.

Тиимэһээ, коммунистнууд болбол үбһэ хуряалга дээрэ гү, али ондоошье ямар-нэгэн ажалда ябахадаа хамаһаа харюусалгатай участогта, хамаһаа һайнаар ажаллахынгаа хажуугаар, большевистскэ үгөөрөө олониитэ зоной зүрхэндэ ажалай эршэ зориг бадаруулха ёһотой. Тиимын тула, ажал хүдэлмэри ба агитационно хэрэгые адли һайнаар ябуулха шухала. Эдэнэр политическэ ойлгууламжын хүдэлмэриин бүхы формонуудые: хөөрэлдөө ба газетэ уншалга, радио шагналга, кино ба концерт харалга, суглаа ба зүблөө үнгэргэлгэ, «Дайшалхы хуудаһа» ба «молни» гаргалга гэхэ мэтые бүхы хэмжээгээрнь хэрэглэхэ ёһотой.

Партийна эхин организацинуудай бюро ба секретарьнууд үйлэдбэри дээрэ коммунистнуудай авангардна үүргые хангахын тула, тэдэниие зүбөөр хубаарилан табиха, ажалдань туһалха, зүбшэл ба захяануудые үгэжэ байхань шухала.

Гадна, партийна эхин организацинууд ба бюронууд коммунистнуудай авангардна үүргэ тухай асуудалнуудые өөһэдынгөө суглаанууд ба заседанинууд дээрэ хаража үзөөд, зохихо тогтоол гаргаха, хэмжээнүүдые абаха ёһотой.

Коммунистнуудай жэшээ, тэдэнэй авангардна үүргэ—партийна организациин талаһаа үйлэдбэриин бүхы хэрэгүүдтэ нүлөөлхэ шухала арга мүн. Энэ аргые хүсэд бүрин хэрэглэлгэ —партийна организацинуудай шухала уялга болоно.

Советскэ Союз дотор

В. И. Ленинэй зохёолнуудай нэгэдэхи том литовско хэлэн дээрэ хэблэгдэбэ

ВИЛЬНЮС, июлиин 27. (ТАСС). Литовско хэлэн дээрэ оршуулагдаһан, В. И. Ленинэй зохёолнуудай нэгэдэхи томые Литовско ССР-эй политическэ ба научна литературын издательство хэблэн гаргаба.

Оршуулгань ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй Маркс—Энгельс—Ленинэй институдай Литовско филиалда хэгдээ.

Нэгэдэжэ томо болоһон колхозой партийна организаци

ИЛЬИНКА, (Воронежско область) июлиин 27. (ТАСС). Хэдэн жэжэ артельнүүд нэгэдэжэ, Молотовой нэрэмжэтэ колхоз болоходонь, тэндэ томо партийна организаци эмхидхэгдөө. Мүнөө эндэхи партийна бюро таряа хуряалга ба тушаалгын үдэлмэриие амжалтатайгаар ябуулха хэрэгтэ ехэ анхарал табижа байна. Намарай таряа хуряалгые 6—7 үдэр, хабарайхиие 8 үдэр хадажа дүүргэхэ зорилго урдаа табинхай.

Хуряалгын эхилхын урда тээ партийна суглаан боложо, таряа хадалгада бэлэдхэл тухай асуудал хэлсэгдээ.

Таряа хадалгань политическэ дэбжэлтын үдэрнүүдтэ эхилэгдээ. Эб найрамдалай хэрэгүүдые стахановска ажалаараа батадхаха зорилгоор колхознигууд ажалай эрхим жэшээнүүдые харуулна. Агитаторнууд нүхэд Мироненко, Свиридов, Соломахина гэгшэдэй хүдэлмэрилдэг бригадын бүхы гэшүүд хуряалгын түрүүшын үдэрһөө хойшо даалгабаринуудаа үлүүлэн дүүргэнэ.

Энэ колхоз эрхим таряа ашаһан түрүүшын машинануудаа бэлэдхэлэй пунктда эльгээбэ. Таряа хуряалга эндэ эршэмтэйгээр ябуулагдажа байна.

Московско мүлилгын станогүүдай заводой токарь СССР-эй Верховно Соведэй депутат, Сталинска шангай лауреат, Павел Борисович Быков 1948 ондо минута соо 800—1000 метр металл отолжо, рекорд туйлаһан байна. Металлые түргөөр отололгын дүй дүршэлөө П. Быков 40 залуу хүдэлмэришэдтэ дамжуулан үгөө. Дайнай хойто тээхи табанжэлэй эхилһэнһээ хойшо Павел Борисович 23 жэлэй нормо дүүргэбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: П. Б. Быков хүдэлмэрилжэ байна.

(ТАСС-эй фотохронико).

И. В. Сталинай зохёолнуудай хоёрдохи том туркмен хэлэн дээрэ хэблэгдээ

АШХАБАД, июлиин 27. (ТАСС). Туркмен хэлэн дээрэ оршуулагдаһан, И. В. Сталинай зохёолнуудай хоёрдохи томые Туркменскэ гүрэнэй издательство хэблэн гаргаба.

Оршуулгань ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй Маркс—Энгельс—Ленинэй институдай Туркменскэ филиалда хэгдэбэ.

Эб найрамдалда зорюулан таряа тушаалга

КРАСНОГРАД, (Харьковска область), июлиин 27. (ТАСС). Эб найрамдалда зорюулагдаһан ажалай вахтые тус районой ажалшад таряа тушаалгаар тэмдэглэжэ байна. Колхозууд ба совхозууд хэдэн зуугаад машинаар олон арбаад мянган пүүд шэниисэ ба хара таряа зөөжэ, бэлэдхэлэй пунктнуудта тушаана. «Краинка» гэжэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд хүршэнэрһөө һураггүй ехэ хэмжээтэй таряа гүрэндэ тушаагаа. Үдэрэй хоёр час хүрэтэр «Заготзерногой» складта 3600 пүүд шэниисэ оруулба.

Машинануудай жолоошод габшагайгаар ажаллана. Таряа ашалга ба буулгалгада гарадаг сагые багадхажа, «Союззаготтрансын» автоколонныи шофер Григорий Губко 19 километртэ байһан Ленинэй нэрэмжэтэ колхозһоо хахад үдэр соо таба дахин зөөжэ, 1000 шахуу пүүд таряа тушааба.

Москвада автоматическа телефонно шэнэ станци бии болгогдоо

СССР-эй хэлхеэ холбооной Министерство Москвада автоматическа телефонно шэнэ станци тодхоо. Тэрээнэй түхеэрэлтэнүүдынь советскэ инженернүүдэй хүтэлбэри доро зохёогдоһон ба Эсэгэ оронойимнай предприятинуудта хэгдэһэн байна.

Шэнэ станциин ашаглалгада ороһонһоо хойшо Москва городто телефонно хэлхеэ холбоое автоматизацилга гол түлэб дүүргэгдээ.

Эб найрамдалай вахтада

КРИВОЙ РОГ, июлиин 27. (ТАСС). Дзержинскиин нэрэмжэтэ руднигай Ворошиловай нэрэмжэтэ шахтын горнягууд августын тоодо оруулан руда малтажа эхилһээр хахад һара болобо. Стахановска коллектив хадаа үнгэрһэн жэлэйхитэй сасуулхада үлүү һайн шанарай рудае хоёр дахин шахуу ехээр малтан абаба.

Шахтын 30 гаран горнягууд дайнай хойто тээхи 2-дохи табанжэлэй тоодо оруулан руда малтана.

Хойто Кореяын нэгэдэмэл профсоюзай түрүүлэгшэ Цой Ген Док гэгшэдэ ВЦСПС телеграмма эльгээбэ

ВЦСПС болбол корейскэ профсоюзуудта иимэ телеграмматайгаар хандаһан байна:

ПХЕНЬЯН, ХОЙТО КОРЕЯЫН НЭГЭДЭМЭЛ ПРОФСОЮЗАЙ ТҮРҮҮЛЭГШЭ ЦОЙ ГЕН ДОКТО

Хүндэтэ нүхэд!

Кореядэ хэгдэжэ байгаа американска шуһата интервенци тушаа советскэ хүдэлмэришэд, албахаагшад ба интеллигенци гүн ехээр дураа гутана. Танай Эхэ ороной территори дээрэ американска зэбсэгтэ хүсэнүүдэй добтолон ороһон ябадалые, тэрэшэлэн корейскэ городууд болон тосхонуудые бомбодожо байһан ябадалые, Кореяын амгалан хүн зониие хюдажа байһан ябадалые буруушаан, Советскэ Союзай ажалшад өөһэдынгөө митингнүүд ба суглаанууд дээрэ ехэ протест мэдүүлнэд.

«Кореяһээ тонилогты!» гэжэ советскэ хүнүүд агрессорнүүдһээ эринэ.

Өөрынгөө эрхэ сүлөө ба национальна бэеэ даанхай байдалай түлөө корейскэ арадай эрэлхэг тэмсэл хадаа бүхы түрүү хүн түрэлтэнэй дунда баярай мэдэрэл түрүүлнэ. Бүхы дэлхэйдэхи үнэн сэхэ хүнүүд болбол американска колонизаторнуудта эсэргүү, сүлөөрэлгын үнэн зүб тэмсэлдэнь Кореяын арадые дэмжэжэ байна.

Профессиональна союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Совет ба Советскэ Союзай бүхы ажалшад болбол Эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөөгэй ба бэеэ даанхай байдалай түлөө арюун һайхан тэмсэлдөө түгэс илалта туйлахыень корейскэ арадта хүсэнэ.

Героическа корейскэ арад мандаха болтогой!

Ажалшадай уласхоорондын һанал нэгэдэлгэ мандаха болтогой!

Профессиональна Союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Совет.

КОЛХОЗНИГУУД РЕЦЕНЗИ БЭШЭНЭ

КУРГАН, июлиин 27. (ТАСС). Областной библиотекын хүдэлмэрилэгшэд болбол колхознигууд—уншагшадай областной заочно конференци зарлаба. Сталинска шангай лауреат Лаптевай «Туяа» гэжэ повестиие зүбшэн хэлсэхэ гэһэн байгаа. Энэ ном тухай өөһэдынгөө һанамжануудые бэшэжэ эльгээхэ тухай библиотекын дурадхалые хүндэтэйгөөр хүлеэгээд, мүнөө олон харюунууд ерэнэ. «Путь к коммунизму», Сталинай нэрэмжэтэ, «Светлый путь», «Коминтерн», Ворошиловай нэрэмжэтэ, «Коммунар» колхозуудай колхознигууд нүхэд М. Иванов, В. Вородкина, П. Лушников, Н. Пастухов, Л. Копорулин, З. Плотников ба бусад тус повесть тушаа тодорхой ба зүб сэгнэлтэнүүдые үгэһэн байна.

Ороһон һанамжанууд ба бэшэгүүдые үндэһэ болгон, библиотекын хүдэлмэрилэгшэд Лаптевай зохёолдо рецензи бэшэбэ.

ЗАИГРАЙН АЙМАГ ҮБҺЭ ХУРЯАЛГААР ЮУНДЭ ГЭЭГДЭНЭБ?

Заиграйн аймаг адуу малдаа үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэриие хангалтагүйгөөр ябуулна. Июлиин 25-най мэдээгээр тус аймаг республика дотороо 15-дахи һуурида ябаба. 216 мянган центнер үбһэ графигайнгаа ёһоор хуряаха ёһотой аад оройдоо 25.554 центнер үбһэ хуряагаад байна.

Июлиин 23 болотор тус аймагай табан колхоз тэжээл бэлэдхэлгэдэ оройдоо хабаадаагүй шахуу байба. Түсэбөөр хараалагдаһан 53 сенокосилкануудынь сабшалан дээрэ үшөө мүнөө болотор гаргагдаагүй. Мүн сабшалан дээрэ гараха ёһотой олон тоото хүнүүд үшөөл гараадүй байһаар.

Графигай түлөө тэмсэлые колхозуудай правленинүүд, эхин парторганизацинууд, мүн аймагайшье хүтэлбэрилхы организацинууд тон дутагдалтайгаар ябуулна. Жэшээлхэдэ, июлиин 15-һаа эхилээд июлиин 20 хүрэтэр Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз графигай ёһоор 1760 гектар сабшахын орондо 650 гектар, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз 1910 гектарай орондо—472 гектар, Сталинай нэрэмжэтэ колхоз 884 гектарай орондо оройдоо 300-е сабшаа гэхэ мэтэшэлэн. Тэрээнһээ гадна, Сталинай нэрэмжэтэ, «Оборона СССР», XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозууд набшаһата тэжээлнүүдые нэгэшье килограмм бэлэдхэнэгүй.

Иигээд байхада, Заиграйн аймагта үбһэ бэлэдхэлые хойшо татадаг шалтагаанууд юуб гэжэ тодорхойлхо шухала болоно.

Түбхын түрүүндэ, ажалай эмхидхэл эндэхи колхозуудта тон һула байха юм. Хэдэн олон колхозуудтань (жэшээлхэдэ, Кагановичын нэрэмжэтэ, «Майн 1») үбһэшэд ажалайнгаа нормонуудые үдэрһөө үдэртэ дүүргэдэггүй байна. Тэндэ сенокосилка дээрэ үдэртөө арайхан гэжэ 2 гектар, гар хажууршад —0,20 га хүрэтэр сабшана.

Олонхи колхозуудай үбһэшэд ажалай бүхы зэмсэг хэрэгсэлнүүд дээр хүсэд хангагдаадүй. Сталинай нэрэмжэтэ колхозой харьяата Мухар Тала гэжэ нютагта ажаллажа байһан 40 гар хажууршад оройдоо ганса булюутэй байба. Тиигээд тэдэнь хажуурнуудаа ээлжээтээр хурсадхадаг байха юм. Иигэжэ жэжэ юумэндэ баригдаад, ажалайнь темп тон ехээр удаарна.

Заримдаа хуряалгын хүдэлмэриин графигууд бригадануудта хүргэгдэдэггүй ушарһаань, бригаданууд нарин нигта түсэбэй ёһоор бэшэ, харин зүндөө бүтэхэ замаар ажаллан, «үдэртөө хэдые хэнэбибди — хамаагүй» гээд лэ сохижо байдаг. Социалистическэ мүрысөөн ба ниитын-политическэ хүдэлмэри үбһэшэдэй дунда тоншье муугаар ябуулагдана.

Зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд (жэшээнь Молотовой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Цыденжапов) политическэ тон буруу позици баримтална. Энэ колхоз силос дараха нэгэшье бэлэн яамагүй, нэгэшье килограмм силос дараадүй. МТС-һээ силосорезкэ үгэхэдэнь, нүхэр Цыденжапов тэрээниие абахаһаа арсаһан байха юм. Иимэ хүниие ямар бодолтой хүн гэжэ тоолохо ёһотойб? Тэжээл бэлэдхэлгэдэ зорюута һаад хэжэ байһан ябадал энэ бэшэ аал?

МТС-үүдэй хүдэлмэри тухай тусгаар тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Курбын ба Ново-Брянска МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд тэжээл бэлэдхэлгые машинно-тракторна станцинуудай шухала хэрэг гэжэ тоолоногүй. Энэнь юун дээрэһээ харагданаб гэхэдэ, трактораар үбһэ сабшалга тэндэ муугаар эмхидхэгдэнхэй. Курбын МТС (директорые саг зуура орлогшо нүхэр Тютрин) һая һаядаа лэ силосорезкэнүүдые заһажа эхилээ.

Тус аймагай хэдэн колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд иимэ дорой түлюур ябадалаа юугээр зүбтүүлхые һананаб гэхэдэ: нэгэдэхеэр, ногоон үшөө ургаагүй гэһэн, хоёрдохёор, медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд зарим колхознигуудта табилга үгэһэн туладань, тэдэнь үбһэнэй хуряалгада ябажа үгэнэгүй гэһэн шалтагаан дурдадаг байха юм.

Эдэ шалтагаануудынь хэр зүб ааб гэжэ шалгахада, тон буруу байна. Юуб гэбэл, үбһэ ногоон үбдэг тулама ургаа, сабшахаяа хүлеэжэ байһанай хэрэггүй болоо, хоёрдохёор—убшэн гэһэн справкануудтай байдаг хүн колхозуудта нэгэ хоёрһоо дээшэ үгы байна, тиимэһээ тэдэнэр ажал хүдэлмэридэ шиидхэхы нүлөө үзүүлжэ шадахагүй.

Тиимэһээ эдэ шалтагануудынь үбһэ хуряалгын муу ябасые яабашье зүбтүүлхэгүй. Эдэ хөөрэлдөөнүүдынь — муу хүдэлмэрее далдалха гэһэн халхабшаһаа ондоо юуншье бэшэ.

Гэхэтэй хамта, колхозой хүтэлбэрилэгшэд хадаа бүхы эдэбхитэй, үнэн сэхэ колхознигуудтаа түшэглэхэ, колхоз соо бии болоһон гансашье һаа лодырьтой тэмсэл ябуулха уялгатай. Юуб гэбэл, гансашье залхуу залихай хүн колхоздо байбал, ажалай журамда муугаар нүлөөлдэг байна.

Заиграйн аймагай колхозуудай зарим хүтэлбэрилэгшэд «Колхозно ниитын адуу малые үбһэ тэжээлээр хангаха хэмжээнүүд тухай» ВКП(б)-тэй Обкомой II пленумэй тогтоол соохи шанга эрилтэнүүдые хүсэд ойлгоогүй, тэдээниие дүүргэлгэдэ харюусалгагүйгөөр хандана гэхэдэ болоно.

Энээниие юун дээрэһээ абанабши гэхэдэ, хэдэ хэдэн колхозуудай түрүүлэгшэнэр (Михайлов, Мижитов, Иванов ба бусад) колхозуудта үбһэ хуряалгын хүдэлмэриин муугаар ябуулагдажа байбашье, хамаагүйгөөр архидажа ябадаг байна. Энэнь коммунистнуудай, колхозно хүтэлбэрилэгшэдэй нэрэ хүндэдэ таараха ябадал гээшэ гү?

«1950 ондо ургаса хуряалгые ба хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэлгэ үнгэргэхэ тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолтой зохилдуулан, энэ жэлдэ республикын колхоз бүридэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ гүрэнэй түсэб заатагүй дүүргэхэ ябадал хангахыень хүдөө ажахын Министерствые, ВКП(б)-гэй айкомуудые, аймгүйсэдкомуудые, МТС-үүдэй директорнүүдые ба колхозуудай правленинүүдые уялгалха. Бүдүүн ба шэмэтэ тэжээлнүүдые бэлэдхэхэ түсэбэй дүүргэлтын түлөө харюусалгые бригадануудта, фермэнүүдтэ —таряанажалай бригадын бригадирнуудта, фермэнүүдые даагшадта, колхозуудта—колхозуудай түрүүлэгшэнэртэ даалгаха» — гэһэн ВКП(б)-тэй Обкомой II пленумэй тогтоолой эрилтэнүүдые Заиграйн колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ дахинаа һануулая.

Эсэстэ, ВКП(б) Заиграйн айком ба аймгүйсэдком үбһэ хуряалгын хүдэлмэриие шангадхахын тула ойрын сагта эрид хэмжээнүүдые абаха ёһотой.

Д. Лобсанов,
«Б. М. Үнэнэй» тусхай корр.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Үбһэ хуряалга дээрэ шэн зоригто ажалай үльгэр жэшээ харуулха гээшэ коммунистнууд ба комсомолецуудай арюун уялга мүн

* * *

Коммунистнуудай үгэ хэрэг хоерынь һолихогүй

Ниитын адуу малые гүйсэд хүрэхэ тэжээлээр хангахын түлөө Курумканай аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой партийна организаци эргэ хабарһаа эхилэн ехэхэн бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэһэн байна. Юуб гэхэдэ, тэжээл бэлэдхэлгэ гээшэ ниитын малажалые хүгжөөхэ 3 жэлэй түсэб дүүргэлгын гол шухала условинь болоно. Тус колхоздо сабшалангаа һайжаруулха тушаа хэмжээнүүд үшөө март һарада абтаһан байгаа. Тодорхойлон хэлэбэл, 18.100 ашаа наг шэбхэ сабшалан дээрэ тараагдаһан ба 170 гектар сабшалан үтэгжүүлэгдэһэн байна. Гадна, бог ба шулуунуудһаа 901 гектар талмай сэбэрлэгдэһэн, 70 гектар газарта шугы бурғааһан отологдоо һэн. Сабшалан һайжаруулхын тула хэгдэһэн эдэ мэтын хэмжээнүүдэй ашаар ногооной ургаса гектар бүридэ үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо 7—7 центнерээр дээшэлээ. Мүнөө гектар бүриһөө 15 центнер үбһэ ногоо хуряажа байна. Сабшалан һайжаруулха талаар хэмжээнүүдэй хэр зэргэ дүүргэгдэжэ байһан тухай тус колхозой түрүүлэгшын мэдээсэлые партсуглаан шагнаһан юм.

Июнь һарада тус колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Доржиевай «Үбһэ хуряалгын хүдэлмэриин түсэбые хайшан гэжэ дүүргэхэб?» гэһэн элидхэл партийна суглаан дээрэ хэлсэгдээ. Тэндэ элидхэлшэ хадаа 35 хүдэлмэриин үдэрэй турша соо 28.150 центнер үбһэ хуряахын ба 570 тонно силос дарахын тула ямар арга боломжонуудтай байһанайнгаа тухай дэлгэрэнгыгээр хэлэбэ.

— Энэ жэлдэ манай колхоз хадаа 5 шэнэ сенокосилка ба 6 морин тармуурнуудые абаа. — гэжэ түрүүлэгшэ хэлэбэ. — Юуб гэхэдэ, сабшалан мүнөө жэл ехээр сэбэрлэгдэжэ, машинаар сабшажа боломо талмайнь нилээд ургэдэбэ.

Коммунистнууд түрүүлэгшын энэ элидхэлые бүхы талаһаань зүбшэн хэлсэжэ үзэбэ. Мүн бригада ба фермэнүүд дээрэ үбһэ хуряалгын отрядуудай состав ямар байхаб гэжэ хэлсэһэн. 2 партийна ба 3 комсомольско группануудые бии болгоһон байна. Тэндэхи коммунистнууд хадаа үнгэрэгшэ жэлдэ машинистнуудай сенокосилкануудайнгаа хюрөөе дээгүүр табижа сабшаһан ба ехэ далан мүрэнүүдые болон углуунуудые үлөөжэ, үбһэ гээһэн тухай хэлэхэ зуураа, мүнөө жэлдэ эдэ дутуу дундануудаа гаргахагүйн хэмжээе абаха ёһотойбди гэбэ. Партийна суглаан хадаа ойн соорхойнууд ба заха хирхагуудые оложо нэмэн сабшаха хэмжээ абахыень правлениие уялгалба.

Парторганизациин гаргаһан шиидхэбэритэй колхознигууд бүгэдөөрөө танилсуулагдажа, тэдэнэр хадаа ниитын малажалай элбэг тэжээлэй база байгуулхын түлөө социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхые һайшаан, аймагай колхознигуудта уряатайгаар хандаһан байна.

Үбһэ хуряалгын эхилхэтэй сасуу үбһэ хуряалгын бүхы 14 группанууд сабшалан дээрэ гараа. Нэн түрүүн уһанда абтажа боломоор газарнууд сабшагдаба. Тиигэжэ түрүүшын декада соо үбһэ хуряалгаар социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлжэ гараһан Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо ВКП(б)-гэй айкомой ба аймсоведэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан Туг үгтөө. Тус колхоз һүүлшын 5 хоногой турша соо 10 мянган центнер үбһэ тэжээл бэлэдхэбэ.

Гадна, коммунистнууд үбһэ хуряалгые болзор соонь дүүргэхэ зорилгоор нормоёо үлүүлэн дүүргэхэбди гэһэн уялгануудые абаад, үнэн хэрэг дээрэнь тэрээнээ бэелүүлжэ, бусад колхознигуудта һайн үльгэр жэшээ харуулжа байнад. Жэшээлхэдэ машинист-коммунист нүхэр Д. Очиров үбһэ хуряалгын дүүрэтэр 210 гектар сабшахаб гэһэн уялга абаад 100 һайса гаран гектар сабшаһан гэхэ гү, али үдэр бүри 7—7 гектар сабшажа байна. Һүүлэй үедэ тус колхозой парторганизаци ниитын ашаг шэмэтэ малажалда тэжээлэй база байгуулха тухай ВКП(б)-гэй ЦК-гэй ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолтой колхознигуудые танилсуулхын тула ехэхэн хүдэлмэри хэбэ. Агитаторнуудай 3 семинар үнгэргэглэжэ, агитационно хүдэлмэри ябуулха дүй дүршэлөө агитаторнууд андалдан хэлсэбэ. Мүн нормоёо үлүүлэн дүүргэһэнэй түлөө колхознигуудта ажалта үлэрыень 2 дахин ехээр гүлэхэ тухай манай парти ба правительствын тогтоолтой тэдэниие танилсуулһан байна.

Үбһэ хуряалгада хүдэлмэрилжэ байһан колхознигуудай дунда багшанар —агитаторнууд З. Доржиев, Х. Цыбиков, счетовод Б. Дармаев гэгшэд агитационно хүдэлмэриие ябуулна. Һаяхан тэдэнэр манай ороной шэнэ барилганууд ба боложо байһан һонинууд тухай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөө. Үбһэ хуряалгын эхилһэнһээ хойшо 20 «Дайшалхы хуудаһанууд» ба 2 ханын газетэ бригаданууд дээрэ гаргагдаа.

Эдэ бүгэдые хаража үзэбэл, үбһэ хуряалгын эхилһэнһээ хойшо партийна организациин колхознигуудай дунда ябуулһан ниитэ политическэ ба партийна эмхидхэлэй хүдэлмэри айхабтар ехэ.

Коммунистнууд нүхэд Р. Бадмаев, Г. Бальжанов, Р. Будаев гэгшэдэй ударидаһан үбһэ хуряалгын группанууд үхэр малда гүйсэд хүрэхэ тэжээлэй база байгуулхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэнэд.

С. Тараскин.

Комсомолецууд сабшалан дээрэ

Бичурын аймагай «Коминтерн» колхозой комсомольско организаци үбһэ хуряалгын үедэ агитационно-ойлгууламжын ехэхэн хүдэлмэри ябуулжа байна.

«1950 ондо үбһэ хуряалгые үнгэргэхэ ба хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэхэ тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолые колхознигуудта ойлгуулан танилсуулха ба энэ тогтоолые бэелүүлхэ тушаа комсомолецууд илангаяа ехэ хүдэлмэри хэбэ. Бригаданууд дээрэ 3 комсомольско группанууд ба 3 хүнһөө бүридэһэн комсомольско хиналтын нэгэ пост эмхидхэгдээ. Эдэ группанууд колхознигуудай дунда агитационно хүдэлмэри ябуулжа, ажахын зорилгонууд тухай ба үбһэ хуряалгые болзор соонь дүүргэхэ шухала байһан тухай дэлгэрэнгыгээр ойлгуулжа үгэдэг.

Мүн комсомолецууд бригаданууд дээгүүр ханын газетэ ба «Дайшалхы хуудаһануудые» гаргажа, хүдэлмэриин ябаса тухай тэндээ бэшэнэ. Бригада ба фермэнүүд дээрэ 11 комсомолецууд агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхаар ошонхой.

Комсомолецууд нүхэд Г. Бадмаев, Л. Сахияев, Б. Норбоев гэгшэд түрүү зэргэдэ ажалланад. Тэдэнэр халаанайнгаа нормо 150—175 процент хүрэтэр һайн шанартайгаар дүүргэжэ, союзча-бэшэ залуушуулда һайн үльгэр жэшээ харуулна. Ажалдаа ханамжатай бүшүү, колхознигуудта жэшээ харуулдаг комсомолецууд гэжэ тэдэнэр алдар солотой болонхой.

Гадна, гар хажууршад комсомолецууд М Цыдыпов, Б. Аюшеева, С. Дугаров, гэгшэд үдэрэйнгөө нормые хододоо үлүүлнэ. 0,50 га сабшахын оронда, 0.80 га сабшадаг байха юм.

Ингэжэ, комсомольско хүдэлмэриин һайнаар эмхидхэгдэһэнһээ колхозой хүдэлмэридэ туһа болоно.

Б. Шагжитаров.

Коммунистнууд олониитые толгойлно

Бичурын аймагай Мало-Куналейскэ сельсоведэй Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организаци болбол «Колхозно ниитын адуу малые үбһэ тэжээлээр хангаха хэмжээнүүд тухай» ВКП(б)-гэй Обкомой II пленумэй тогтоолые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын тула ехэ оролдолго гаргажа байна. Энэнь юун дээрэһээ харагданаб гэхэдэ, тус парторганизациин 17 гэшүүдһээ 12-нь үбһэ хуряалга дээрэ ажалланад.

Тэдэнэр үбһэ хуряалгын бүхы бригадануудаар хубаарилагдан тараад, үбһэшэдэй дунда ойлгууламжын, эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэриие үргэнөөр ябуулна: газетэ уншалга ба радиошагналга үнгэргэнэ, политическэ ба бригадануудайнгаа ажалай темэнүүдээр хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ.

Энэ эмхидхэлэй ба политическэ ехэ хүдэлмэриингөө хажуугаар коммунистнууд өөһэдөө хажуур болон аса тармуур гартаа барижа, хамагһаа түрүүн ажалдаа гараад, хамагһаа хойно ажалһаа орожо, колхозно олониитэдэ шэн зоригтойгоор ажаллаха үльгэр жэшээ харуулна. Илангаяа 2-дохи бригадын агитатор—коммунист Георгий Никипелов стахановска ажалай үльгэр жэшээ ниитэ зондо харуулна. Нүхэр Никипелов агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхынгаа гадуур 2 халаанай моридоор сенокосилкаар үбһэ сабшахадаа үдэр бүри 9 гектар хүрэтэр сабшадаг байна.

Мүн парторганиациин секретарь нүхэр Беляев өөрөө албахаагша мүртөөшье, диилэнхи сагаа сабшалан дээрэ үнгэргэнэ. Тэрэ хадаа большевистскэ үнэн сэхэ үгэнүүдээрээ олониитые зоригжуулхаһаа гадна, колхознигуудтай адли хажуур барин үбһэ сабшадаг, сомоо хаялсадаг байха юм.

Һая ВКП(б)-гэй Бичурын айкомой бюро үбһэ хуряалга дээрэ агитколлективэй хүдэлмэри тухай нүхэр Беляевай элидхэлые зүбшэн хэлсээд, һайн сэгнэлтэ үгэһэн байха юм.

Коммунистнуудаар үнэн сэхэ ажалда зоригжуулагдажа байгаа үбһэшэд унаһан малгайгаа абангүйгөөр ажалланад. Ажалай түрүүшүүлэй—стахановецуудай тоо үдэр ерэхэ бүри олошорно. Колхозница Матрена Фалиллиева үдэртөө 1,5 гектар хүрэтэр сабшадаг. Арбан эхэнэрнүүдэй группа үбһэ хуряалга дээрэ хүдэлмэрилхэдөө түсэбөө 200 процент хүрэтэр үдэр бүри дүүргэнэ.

Парторганизациин угаа ехэ эмхидхэлэй хүдэлмэриин ашаар, коммунистнуудай баатар ажалһаа жэшээ абажа зоригжон, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозойхид адуу малдаа бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ байһандань ажаг һэжэггүй. Тус колхоз үбһэ тэжээл бэлэдхэлгээр аймаг соогоо түрүү колхозуудай нэгэн болоно. Энээндэ коммунистнуудай үүргэнь угаа ехэ байна.

Г. Мунгалов.

„Агитаторай блокнодой“ 13-дахи номер

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой пропаганда ба агитациин таһагаар «Агитаторай блокнодой» 13-дахи номер хэблэгдэн гараба. Тус номерто «Языкознаниин зарим асуудалнууд тухай» Е. Крашенинниковада нүхэр Сталинай харюу, эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй Уряае дэмжэхэ тухай «Эб найрамдал хамгаалгада» гэһэн материал, «Үбһэ хуряалга ба хүдөөгэй агитаторнуудай зорилго» ба мүн «Манай республикын бюджет» гэһэн материалнууд толилогдобо.

Комсомолецуудай воскресник болобо

Баргажанай МТС-эй комсомольско организациин үүсхэлээр комсомолецууд ба союзнабэшэ залуушуулай воскресник үнгэргэгдэбэ. Тэдэнэр К. Марксын нэрэмжэтэ колхозой үүлтэртэ малай фермэ ошожо, үбһэ хуряалгадань туһалалсаа. Үүлтэртэ малажал хадаа малай ашаг шэмэ үгэлгые нилээд дээшэлүүлдэг гэжэ воскресниг хабаадагшад һайн мэдэдэгһээ бүхы хүсэеэ үгэжэ, үнэн зүрхэнһөө ажаллаһан байна. Тэдэнэр 300 гаран центнер үбһэ һурилөө.

Ингэжэ үүлтэртэ малай фермэдэ туһалһанай ашаар тус фермэ түрүү һуурида гараба.

Баргажанай МТС-эй комсомольско организациин энэ үнэтэ үүсхэлые аймагай бүхы комсомолецууд һайшаан дэмжэһэн байна.

Б. Цыренов.

ХАРЬКОВСКА ОБЛАСТЬ. Украинска малажалай научно-шэнжэлэлгын институдай «Украинка» гэжэ экспериментальна базын тугалшан А. И. Маликова 1949 ондо 4—6 һаратай болоһон 27 тугалнуудай шэгнүүрые тус бүридэнь суудхэ соо дунда зэргээр 1008 граммаар нэмээжэ, Социалистическэ Ажалай Геройн нэрэзэргэдэ хүртэбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Социалистическэ Ажалай Герой А. И. Маликова лебединскэ үүлтэрэй тугалай дэргэдэ байна.

(ТАСС-эй фотохронико.)

МУХАРШЭБЭРЭЙ АЙМАГТА

АБАҺАН УЯЛГАЯА АМЖАЛТАТАЙГААР ДҮҮРГЭНЭ

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой (Сагаан-Шулуутай) комсомолецууд үбһэ хуряалгын үедэ полеводческо хоёр бригадануудай звенонуудынь болоод, үдэрэйнгөө даалгабариие 120 процент хүрэтэр эрхим шанартайгаар дүүргэхэбди гэһэн уялгануудые абаһан байгаа.

Комсомолецууд нүхэд С. Дашинимаева, П. Гунгаров, Д. Арьянов ба Б. Будаев гэгшэд нормоёо үдэр бүри 140 процент дүүргэнэд. Мүн комсомолец Б. Дугаржапов үбһэ хуряагшадта газетэ ба журналнуудые уншажа үгэдэг байна.

ҺУРАЛСАЛАЙ ЖЭЛДЭ БЭЛЭН

Сагаан-Шулуутайн сомоной эхин һургуули (даагшань нүхэр Д. Дашинамжилов) һуралсалай жэлдэ хэрэглэгдэхэ хэрэгсэлнүүдые, һургуулиингаа гэрнүүдые сүм заһажа дүүргээд, жэл соо хүрэхэ түлеэгээ бэлдэдээ.

СТУДЕНТНЭРЭЙ ҮҮСХЭЛ

Педучилищиин студентнүүд нүхэд Цыбикова, Дамбаева гэгшэд колхозой залуушуулые эмхидхэн, «Улаан Туяа» колхозой үбһэ хуряалгада ябаһан колхознигуудта концерт харуулба. Концертыень үбһэшэд ехээр һонирхоһон байна.

НАРИН ДАРХАН

Сутайн сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн нүхэр Батуев түмэршэ дарханаар 10-аад жэлдэ хүдэлмэрилжэ байна. Тиихэдээ жэлһээ жэлдэ колхозойнгоо зэр зэмсэгүүдые нарин нигтаар, болзорһоонь урид заһабарилжа дүүргэдэг юм.

Үбһэ хуряалгын үедэ хэрэглэгдэхэ машинанууд ба хэрэгсэлнүүдые һайн шанартайгаар сүм заһабарилан дүүргээд, мүнөө таряа хуряалгада бэлэдхэжэ байна.

„Б. М. ҮНЭНДЭ“ БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

Үбһэ хуряалгада ехэ хүсэн табигдаа

«Малажал хүгжөөлгэдэ анхаралаа һуладхахагүй» гэһэн гаршагтайгаар манай газетын апрелиин 25-най номерто толилогдоһон статья соо Иволгын аймагай «Улаан-Оронго» колхоздо малай хоролто ехээр болоһон тухай хэлэгдэһэн байгаа.

Тус колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Лхамажапов колхозоо муугаар хүтэлбэрилжэ, малай хоролто ехээр гаргаһанай түлөө хүдэлмэриһөө зайсуулагдаад, ВКП(б)-тэй айкомой бюрогоор партиин гэшүүнһээ гаргагдаба. Мүн Оронгын сомоной түрүүлэгшэ нүхэр Будаев колхозуудаа һулаар хүтэлбэрилөөд, тушаалһаа гаргагдаа. Тэжээлгүйһөө шалтагаалан малай хоролто боловгые усадхахын тула «аймаг дотор малай тэжээл ехээр бэлэдхэхэ хэмжээнүүд бэелүүлэгдэжэ байна. Аймагай бүхы колхознигууд, мүн хүдэлмэришэд, албахаагшад олооро үбһэ хуряалгада хабаадуулагданхай,— гэжэ Иволгын аймсоведэй гүйсэдкомһоо манай редакцида мэдээсэбэ.

И. В. СТАЛИНДА АМАРШАЛГАНУУД

Нүхэр И. В. Сталинай 70 наһанай ойтой дашарамдуулан партийна, советскэ болон олониитын организацинуудһаа, ажалшадай коллективүүд, Советскэ Союзай гражданинууд, гүрэнэй ниитын организацинууд ба хилын саанахи элдэб нюурнуудһаа И. В. Сталинай нэрэ дээрэ олон тоото амаршалганууд ороһон байна.

Олон удаан жэлнүүдтэ элүүр энхэ ажаһуухыень нүхэр Сталинда бүхы зүрхэнһөө хүсэһэн амаршалгануудые хүргэбэ:

Эстонско түмэр замай Волга станциин вагонно депогой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

«Бурмонголлес» трестын Хандагатайска леспромхозой хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад;

Хойто түмэр замай Вологда П станциин хүдэлмэришэд, командирнууд ба албахаагшад;

Москва городой Н. А. Некрасовай нэрэмжэтэ публична городской библиотекын хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Москва городой Бутырска трамвайна депогой хүдэлмэришэд, инженернүүд ба технигүүд;

Пензенскэ областной партийна һургуулиин багшанар ба һурагшад;

Молдавска ССР-эй радиоинформациин комитедэй сотруднигуудай коллектив;

Ростовско областиин хүдөө ажахые механизацилха Константиновска һургуулиин һурагшад, багшанар ба албахаагшадай коллектив;

Украинын КП(б)-гэй Марганцевска горком ба ажалшадай депутадуудай городской Соведэй гүйсэдком;

Кемеровскэ областиин, ВКП(б)-гэй Киселевскэ горком;

Клинцовско ТЭЦ-эй хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Нахичеванска АССР-эй Ордубадска консервнэ заводой хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Куйбышевска областиин Кутузовска МТС-эй трактористнууд, комбайнернууд, хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Казахска ССР-эй Талды-Курганска областиин, Кировскэ районой медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Дальневосточно түмэр замай Бакинска отделениин хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Амурска областиин Кировэй нэрэмжэтэ руднигай комсомолецууд ба союзнабэшэ залуушуул;

Кировобадска механическа заводой хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Украинын КП(б)-гэй Днепропетровско горком ба ажалшадай депутадуудай городской Соведэй гүйсэдком;

Баку городой Сталинска районой далайн малталгын конторын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

«Ростовэнергын» хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшадай коллектив;

Латвийска ССР-эй Гүрэнэй библиотекын сотруднигуудай коллектив;

«Советскэ селянин» гэжэ белорусска республиканска газетын редакциин коллектив;

Московско областиин Егорьевскэ гуталай фабрикын хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

ВКП(б)-гэй Казанска горком ба ажалшадай депутадуудай городской Соведэй гүйсэдком;

Шампанска архиин Донско комбинадай Миллеровскэ архиин заводой хүдэлмэришэд, албахаагшад ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд;

Хэлхэе-холбооной Министерствын Саратовска областной управлениин хүдэлмэрилэгшэд;

Профессиональна союзуудай Хабаровска хизаарай совет;

РСФСР-эй нютагай түлишын промышленностиин Министерствын Грамотейнскэ шахтоуправлениин «Грамотейно» шахтын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Крымскэ областиин Нижнегорско районой медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Улан-Удэ городой сэмбын фабрикын хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллеклектив;

Пинскэ фанернэ заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Саратовска областиин Валашовска багшанарай институдай багшанар, студентнүүд ба албахаагшадай коллектив;

Тартуска модохюреөдэлгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ персонал ба албахаагшад;

Гомельскэ областиин Дедловско спиртын заводой хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Курска биофабрикын хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд ба албахаагшад;

Куйбышевай нэрэмжэтэ Сталин... ска модоной заводой хүдэлмэри... инженернүүд, технигүүд ба алба... шад;

Тюменьскэ улаан-архиин заводой ... дэлмэришэд ба албахаагшадай кол... тив;

«Ленэнерго» гэжэ заһабарилгын ... ральна заводой хүдэлмэришэд ба ... бахаагшадай коллектив;

Рижскэ барилгын техникумэй һу... шад, багшанар ба сотруднигууд;

Мелиорациин ба гидротехникын ... хэсоюзна научно-шэнжэлэлгын инсти... дай Уральска туршалгын гидроте... ческэ станциин научна хүдэлмэрилэг... хүдэлмэришэд ба албахаагшадай ... лектив;

Курска областиин Старо-Оскол... багшанарай институдай профессор... багшанарай состав, студентнүүд, хү... мэришэд ба албахаагшад;

Молотовско областной партийна ... гуулиин ба партийна советскэ эдэбх... дые бэлэдхэхэ курсын һурагшад, ба... нар ба албахаагшад;

Тюменьскэ ой модоной техникумэй ... рагшад, багшанар, хүдэлмэришэд ... албахаагшад;

Башкирска АССР-эй гэгээрэлэй ... нистерствын хүдэлмэрилэгшэдэй колл... тив;

«Новое время» гэжэ журналай ре... циин хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Алтайска хизаарай Усть-Калман... районой «Социалистический Маяк» ... хозой колхознигууд;

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай ... һохор инвалидуудай һурадаг Лен... градска хүгжэмэй һургуулиин һураг... ба багшанар;

Геофизическэ ба гидромет-алба... обсерваториин Иркутска управлен... хүдэлмэришэд, инженернүүд, техни... ба албахаагшад;

Алтайска хизаарай лесхозой ба Ле... жинска агролесомелиоративна турш... гын станциин научна хүдэлмэрилэгш... инженернүүд, технигүүд ба албах... шадай коллектив;

«Райчихуголь» трестын «Аллочкин ... рог» гэжэ руднигай шахтернууд, инж... нерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, ... рилгашад ба албахаагшад;

Молдавска ССР-эй Министрнүүд... Соведэй Госпланай хүдэлмэрилэгшэд... коллектив;

Закавказска Федерациин нэрэмж... Бакинска заводой хүдэлмэришэд, инж... нернүүд, технигүүд ба албахаагшад;

Ленинэй орденто Ленинградска ... жарна охранын хүдэлмэрилэгшэд;

Новосибирскэ холодильнигай хүдэл... ришэд ба албахаагшадай коллектив;

Казахска ССР-эй Актюбинска со... зуудай трестын хүдэлмэришэд, инж... нерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ... албахаагшадай коллектив;

Саратовска областиин Ново-Покров... районой багшанарай коллектив;

Архангельска областиин Исакогор... районой, Ширинскэ сельсоведэй колх... нигууд, хүдэлмэришэд ба албахаагша...

Ростовско областиин Мальчевскэ ра... ной потребительскэ кооперациин хүд... мэрилэгшэд;

Калужска областиин Бабынин... районой «Освобожденный труд» кол... зой колхознигууд;

Барнаул городой Алтайска кра... филармониин, арадай творческо Б... шангай ба хүгжэмэй һургуулиин хүд... мэрилэгшэдэй суглаан;

Харьковска областиин Волчан... районой, культурно-гэгээрэлэй ... зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд;

Киргизиин ЛКСМ-эй ЦК ба КП(б)-гэй ЦК-гэй хүдэлмэрилэгшэдэй сугла...

Тамбовско областиин Никифоров... МТС-эй хүдэлмэришэд, албахаагша... трактористнууд, комбайнернууд ба ... гэжэлтэдэй коллектив;

Влаговещенскэ оёдолой фабрикын ... дэлмэришэд, албахаагшад ба инжене... но-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ко... лектив;

Курска областиин Стригуновска МТС-эй хүдэлмэришэд, трактористнууд, ко... байнернууд, тракторна бригадын бриг... дирнууд ба инженерно-техническэ ху... дэлмэрилэгшэдэй коллектив;

ВКП(б)-гэй Вологодско горком ... ажалшадай депутадуудай городской Со... ведэй гүйсэдком;

Усть-Тальменска модоной заводой ху... дэлмэришэд, албахаагшад, инженерну... ба технигууд;

Новосибирск городой малажалай нау... но-шэнжэлэлгын Сибирскэ институ... научна хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Сталинградска ном-хэблэлэй хүдэл... рилэгшэд;

Бурят-Монголой АССР-эй прокуро... рын хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Новосибирск городой архитекторнууд... суглаан;

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха)

Зориг бадаруулхы ажалаараа...

Манай орондо гоё гоё ордонууд болон һургуулинуудай баригдажа, жэмэстэ садуудай һуулгагдажа, үхибүүдэй шуушатай энеэдэтэйгээр лагерьта мордожо байхада, промышленность ба хүдөө ажахыгаа эрид шууд хүгжөөжэ, байгаалиие шэнэдхэн хубилгажа байха үедэм-най американска империалистнууд Кореягэй амгалан тайбан городуул дээрэ бомбонуудые хаян, эзэмдэлгын дайниие ябуулжа эхилһэн байна.

Пхеньян город дээрэ түрүүшын бомбын хаягдаха үедэ, манай республикын столицын омогорхол — Ленинэй орденто оперо ба баледэй театрын гайхамшагта гоё байшангай барилга дээрэ һүүлшынь хирпиисэ табигдажа байгаа һэн. Ленинэй улицаар ябагшад тогтон байжа хараад:

—Ёһоор гоё ордон байна даа! Иимэ барилга үеын үедэ энэл хэбээрээ толоржо һууха ёһотой!— гэлдэнэд.

Театрын барилгашадай митинг дээрэ солото штукагуршан Афанасий Николаевич Сипко иигэжэ хэлээ:

—Би хуушанай барилгашан хү... Улан-Удэдэ һүүлэй жэлнүүдтэ б... ригдаһан бүхы һургуулинууд... барилгануудта хабаадалсааб, м... Соведүүдэй хоёрдохи байшан, го... тиница, инфекционно больни... барилсааб. Газар дайдаяа гоё ... городуудаар, сэсэрлиг садууд... шэмэглэхэ гэжэ ажалша хүнүүд... үеын үеһөө хойшо оролдожо б... хада, тэрэниие һандаргаха һэдэл... гаргажа байһан американска хо... хүлтэ арьяатадые шоо үзэнэ, шо... то харанаб. Бидэнэр дай хүүлэ... гүйбди! Стокгольмско Уряада г... раа табихадаа, ажалайгаа бүтэ... сые хоёр дахин дээшэлүүлхэ гэһэ... уялга абаа һэм.

Мүнөө нүхэр Сипко эб найра... далай стахановска вахтада жагс... һанһаа хойшо үдэрэйнгөө норм... 300—350 процент дүүргэдэг бол...

Манай хүнүүд иигэжэ өөһэдын... гөө зориг бадаруулхы ажала... Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые а... бидхажа, бүхы дэлхэй дээрэ э... найрамдалай хэрэгые бэхижүүлж... байна.

Ц. Зандинов.

МАЛАЙ ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭЛГЭДЭ ХАМАГ ХҮСЭЕЭ ТАБИЯ!

Малдаа бардам тэжээл бэлдэнэ

Колхозно нитынгээ адуу малда бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэ хадаа колхоз ба колхозник бүхэнэй шухала зорилго мүн. Ямар шанартай үбһэ тэжээлэй, ямар хэмжээтэйгээр бэлэдхэгдэһэнһээ нитын малажалые хүгжөөлгын түсэбэй дүүргэлтэ нилээд дулдыдаха байна.

Энэ ушара зоригтые һайнаар ойлгоһон «Зориг» колхозой (Курумкан) гэшүүд тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэриие эмхитэй гуримтайгаар эхилээд, үндэр темптэйгээр абууажа байна. Жэшээнь, нүхэр Самбуевай хүтэлбэрилдэг үбһэшэд июлиин 14 болотор 1000 үлүүтэй центнер эрхим шанартай үбһэ хуряаһан байха юм. Мүн нүхэр Эрхитуевай толгойлжо ябаһан үбһэшэд тэдэнһээ гээгдэнэгүй.

Социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй ашаар колхозникууд ажалай үндэр бүтээсэ туйлана. Сабшалга, тармалга, бухал табилга дээрэ колхозник Самбуев нормонуудаа жэгдэ һайнаар (150 процент хүрэтэр) дүүргэнэ. Тэрэшэлэн, колхозникууд Ж. Дондуков, С. Баянаева, С. Очирова, Д. Данжурова, Кушеева болон бусад үдэрэйнгөө даалгабаринуудаа ходоодо 130 процент хүрэтэр дүүргэдэг юм.

Машинистнуудай дунда Б. Дангуров, Б. Баянаев гэгшэд эршэтэ ажалаараа илгарна. Тэдэнэр үдэрэйнгөө нормонуудые саг үргэлжэ үлүүлэн дүүргэнэ. Колхозой үбһэд залуушуулай эрэлэн, ажлэмтэйгээр ажалланад. Жэшээнь, 75 наһатай колхозник Кириил Манин 20 центнер һайн шанартай үбһэ сабшаад, бухаллаад байха юм.

Удэжэ байһан үхэр малаа үбһэ тэжээлээр хүсэд хангахын түлөө манай колхозойхид имнээр ажаллажа байнад.

Г. Доржиев.

Нормоо үлүүлэн дүүргэнэ

Торнин аймагай Бургалтайн сомоной «Заветы Ильича» колхозой гэшүүд үбһэ хуряалгын хүдэлмэриие эршэмтэйгээр абууллжа байна. Машинистнууд ба гар хажуурша үдэрэйнгөө нормонуудые үлүүлэн дүүргэхын түлөө тэмсэнэ.

Жэшээлхэдэ, машинистнууд Р. Дугаров, П. Бадмаев гэгшэд ажалаараа нормонуудые 120—160 процент, гар хажууршад Б. Самсуев, Г. Галсанов, Дугаров гэгшэд нормонуудаа 110—150 процент хүрэтэр дүүргэжэ, СССР-эй правительствын ба ВКП(б)-гэй ЦК-тэй тогтоолой ёһоор үлүүлэн дүүргэһэн ажалайнгаа түлөө хоёр дахин их ажалта үдэр абанад.

Т. Дымбрылов.

Эрхим хажууршад

Мухаршэбэрэй аймагай «Улаан Туяа» колхозой гар хажууршад нүхэд М. Цынгадеева ба Ц. Дымбрылова үдэр бүриингөө һайн шанартайгаар үбһэ сабшажа, үдэр бүриингөө нормые 130—135 процент дүүргэнэ.

Б. Санжиев.

Газараа уһална

Үбһэ, тариаанай ургасые дээшэлүүлхын зорилгоор республикын түрүү колхозууд хуушан канава нүбагуудые заһабарилха, уһалуулгын шэнэ системэнүүдые бии болгохо хүдэлмэринүүдые үргэнөөр абууна. Энэ хүдэлмэриие һайнаар дүүргэхын тулада түбхын түрүүндэ хэрэгтэй газарнуудай тоо бүридхэлгые хэхэ хэрэгтэй. Энэ шухала хүдэлмэриие Заиграйн аймагай Дээдэ-Илькын сельсоведэй Кировэй, Сталинай нэрэмжэтэ, Доодо-Илькын сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд амжалтатайгаар дүүргэбэ.

М. Соколов.

ВЛКСМ-эй обкомдо

Нитын малажалда тэжээл бэлэдхэлгые түргэдхэхэ зорилгоор энэ оной июлиин 30-да комсомолецууд ба союзнабэшэ залуушуулай республиканска хөөрдохи воскресник үнгэргэхэ гэжэ ВЛКСМ-эй обком тогтообо.

Тус воскресниктэ залуушуулые олоорнь хабаадуулха ба ажалай үндэр бүтээсэ туйлахын түлөө колхозуудта, совхозуудта, гүрэнэй эмхи зургаануудта комсомолецууд болон союзнабэшэ залуушуулай суглаануудые хэжэ, энэ воскресникэй удхашанарые ойлгуулха шухала. Мүн ВЛКСМ-эй айкомууд хадаа энэ воскресникэй бэлэдхэл тухай хэблэлээр ба радиогоор дамжуулан ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэй.

Комсомолецууд ба залуушуулые бүхы хүсэеэ гаргаж, нитын малажалай тэжээл ехээр бэлэдхэхэеь ВЛКСМ-эй обком уряална.

Колхозникуудай эршэтэ ажал

Сэлэнгын аймагай Нижне-Убукунска сельсоведэй Кировэй нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Цыденов, партийна организациинь секретарь нүхэр Будаев) байгша оной тэжээл бэлэдхэлгын ба силос даралгын хүдэлмэридэ эрхим һайнаар бэлэдхэжэ, энэ кампание эмхитэй гуримтайгаар эхилһэн байна.

Мүнөө үбһэ хуряалгын хүдэлмэридэ 100 гаран хүдэлмэришэд, 8 сенокосилка, 6 морин тармуур, 60 гар хажууршад ба Сэлэнгын МТС-эй энэ тракторна сенокосилка хүдэлмэринэ. Түсэбэй ёһоор хүдэлмэришэд барандаа үбһэ хуряалга элсүүлэгдэнэ.

Бригаданууд ба колхозникуудай хоорондо социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Тэрэнэй ашаар үбһэшэд ажалай үндэр бүтээсэнүүдые туйлана. Жэшээнь, сенокосилкануудай машинистнууд Данзан-Нима Раднаев, Бальжи-Нима Данзанов гэгшэд хоёр халаанай морёор хүдэлмэрилжэ зуураа, үдэр бүри 5 гектар сабшаха нормотой байгаа һаа, 6—7 гектар хүрэтэр сабшанад. Тэрэшэлэн, гар хажууршад Бадмацырен Ешеева, Дымбрыл Раднаева, Бальжи Данзанов гэгшэд үдэрэйнгөө нормонуудые ходоодо үлүүлэн дүүргэнэд.

Үбһэ хуряалгын 3 бригадануудта агитационно-нитын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдана. Тэндэ 14 агитаторууд хүдэлмэрилжэ, бригадын гэшүүдэй дунда хөөрэлдөөнүүд ба шангаар уншалганууды үдэр бүри үнгэргэнэ. Үбһэ хуряалгын бригада бүхэн «Бурят-Монгольская Правда», «Бурят-Монголой Үнэн», «Красная Селенга» газетэнүүдые саг үргэлжэ абадаг.

Машинистнууд, гар хажууршад ба бригаданууда бусад хүдэлмэришэдэй хоорондо дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүд 5 үдэр бүри гаргагдажа, бригаданууда үйлэдбэриин зүблөөнүүд, колхозой правлениин ба партбюрогой заседаниинууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэдэг байна. Үбһэ хуряалгын түрүүшүүл Хүндэлэлэй доскада ба «Дайшалхы хуудаһануудта» бэшэгдэдэг юм.

Колхозуудые томо болгохо тухай асуудалаар агитаторнуудтай семинар һаяхан үнгэргэгдөө. «Колхозуудые томо болголго хадаа—хүдөө ажахые улам саашань хүгжөөлгын зам мүн», «Түрүү колхозой экономико», уласхоорондын оршон байдал ба бусад асуудалнуудаар лекцинүүд ба хөөрэлдөөнүүдые колхозникуудай дунда үнгэргэхэ тушаа агитаторнуудта дурадхагдаа.

Ойлгосотой ба удха түгэс хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэгөөрөө агитаторнууд Ц. Цыреторов, Д. Гармаев, Б. Ешеев, Ч. Гармаев гэгшэд онсо илгарна.

Кировэй нэрэмжэтэ колхоз үбһэ хуряалгынгаа темпые үдэрһөө үдэртэ эрдадхажа байна.

В. Бадашкеев.

Загаһашад үбһэ хуряалгада хабаадана

Кабанскын аймагай Твороговско сельсоведэй «Рыбак» колхозой загаһа барилгын бригаданууд үбһэ хуряалгын хүдэлмэридэ нилээд түһаламжа үзүүлнэ. И. Мосоровой хүтэлбэрилдэг загаһа барилгын 5-дахи бригада загаһа барилгын хүдэлмэриһөө сүлөөтэй сагаа үбһэ хуряалга дээрэ хэрэглэнэ. Загаһашад үдэрэй 1 часһаа үдэшын 6—7 час хүрэтэр үбһэ хуряалга дээрэ хүдэлмэрилөөд, үдэшын 7 часһаа далай дээрэ гаража, загаһа барилгынгаа хүдэлмэриие эхилдэг байна.

Нүхэр И. Мосоровой хүтэлбэрилдэг 5-дахи бригадын загаһашад июлиин 20 болотор 600 гаран центнер үбһэ хуряагаад, 500 шахуу центнерыень сомоод байха юм. Ингэжэ, тус колхозой загаһашад колхозно нитынгээ малажалда хэрэгтэй үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ ба загаһа бариха — нимэ шухала хоёр хүдэлмэринүүдые дүүргэжэ байна.

Эндэхи загаһашад хадаа загаһа барилгынгаа хүдэлмэриие таһалдуулангүй, колхозно нитынгээ малажалда мянган центнер эрхим шанартай үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ гэһэн уялга абанхай юм. Энэ уялгаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө бүхы сүлөөтэй сагаа үбһэ хуряалга дээрэ бүрин хэрэглэхэ гэжэ шиишэнхэй.

А. Бусурманов.

Научна конференци

Иволгын аймагай центртэ малай тэжээл бэлэдхэлгэ тухай научна конференци болобо. Агрономууд, ветеринарнууд, зоотехнигууд ба луговодууд хамта 40 хүн тус конференцидэ хабаадалсаа. Тэндэ Бурят-Монголой зооветинститудай научна хүдэлмэрилэгшэ Давыдов тэжээл бэлэдхэлгэ тухай лекци уншаһан байна.

Тус конференцидэ хабаадагшад нүхэд Агильдина, Истаев ба Кругов гэгшэд хамтын малда тэжээл бэлэдхэлгые һайжаруулха тухай үнэтэ дурадхалнуудые урулһан байна.

Л. Бондаренко.

Воскреснигүүд эмхидхэгдэнэ

ТАРБАГАТАЙ. Үнгэрэгшэ воскресеньедэ аймагай центрын 158 комсомолецууд, 401 залуушуул ба 275 һурагшад колхозуудта ошоожо, сабшалга, тармалга ба набша мүшэр бэлэдхэлгэ дээрэ хүдэлмэрилбэ. Тэдэнэр нэгэ үдэр соо 187,7 гектар сабшаһан, 142 гектарай үбһэ хуряаһан ба 433 центнер набша мүшэртэ тэжээл бэлэдхэһэн байха юм.

«Гигант» колхоздо ошоһон, райпотребсоюзай хүдэлмэрилэгшэд 3 гектар газар сабшаһан ба 100 центнер үбһэ сомоһон байна. «Красная Заря» болон бусад колхозуудта райкомхозой, редакцин, райуполминзагай хүдэлмэрилэгшэд, мүн ВЛКСМ-эй райкомой секретарь нүхэр Александрова түрүүтэй аймцентрын комсомолецууд жэшээтэ һайнаар ажаллан, нилээд ехэ юумэ хээ.

* * *

КАБАНСК. Үнгэрэгшэ 3 воскресениүүдтэ аймцентрын хүдэлмэрилэгшэдэй воскреснигүүд эмхидхэгдэбэ. Тэдээндэ 900 гаран хүн хабаадалсажа, сабшалга, тармалга, сомолгодо хүдэлмэрилөө.

Тэдэнэй ашаар «Красное Знамя» ба бусад хэдэн колхозууд сабшалангаа хахадыень сабшажа, эхэнхиинь хуряагаад ба сомоод байна.

Үбгэн луговодой үнэтэ ажал

Яруунын аймагай Эгэтын сомоной Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн, 68 наһатай үбгэн Цыренов арбаад жэлэй хугасаа соо луговодоор хүдэлмэрилнэ. Нүхэр Цыренов үнгэрэгшэ жэлдэ 500 га сабшалангай газар уһалжа, гектар бүриһөө дунда жэшээгээр 35 центнер ба 50 гектар талмайн га бүриһөө 40—45 центнер үбһэ абһан байгаа. 1949 ондо үндэр баян ургаса абаһанайнгаа түлөө «БМАССР-эй луговод мастер» гэһэн хүндэтэ нэрээрэгдэ хүртэһэн байна. Энэ жэлдэ 300 гектар талмай уһаланхай.

Ц. Дандаров.

Һаалишад оролдолго гаргана

Хэжэнгын аймагай Дээдэ-Худанай сомоной Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой 2-дохи гүртын һаалишад үбһэ хуряалгада эдэбхитэйгээр ябажа, үдэр бүри 0,60 га хүрэтэр үбһэ сабшана. Мүн үбһэнэй машинист нүхэр С. Балданов үдэр бүри 6—7 га сабшадаг байха юм.

Гүүртые даагша нүхэр Шагдарова һаалишадай дунда газетэ уншадаг ба «Дайшалхы хуудаһануудые» гаргадаг байна.

С. Цыбиков.

Агитфургонууд колхозуудта гараба

Үбһэ хуряалгын үедэ колхозуудые культурнаар хангахын тула Бурят-Монголой главкинопрокат агитфургонуудые Байкало-Кударын, Сэлэнгын, Заиграйн ба Түнхэнэй аймагуудта гаргаба.

Тус фургонуудынь колхозникуудта «Кубанска хасагууд» ба «Берлинэй унаалга» гэжэ кинокартинануудые харуулха юм.

Критикэ ба библиографи

Кузбассай шахтёрнууд тухай роман

Сибириин уранзохёолшо Александр Волошиной «Кузнецкэ газар» гэжэ роман үнгэрһэн жэлдэ хэблэгдэһэн байна. Энэнь манай ороной литературна ажабайдалда шухала событи болоо.

Тус зохёолой автор советскэ хүдэлмэришэнэй—шахтерой ажабайдал болон ажал-ябуулгые эли тодоор, гүнзэгыгөөр харуулһан байна.

А. Волошин хадаа үйлэдбэриин ажабайдалые эрхим һайнаар мэдэжэ, дайнай һүүлэй үеын сталинска табанжэлэй жэлнүүдтэ Кузбассай шахтёрнуудай шэнэ янзаар, үзэгдөөгүй эршэмтэйгээр ба зохёохы үүсхэлтэйгээр хүдэлмэрилэн байһые уран гоёор харуулһан байха юм.

«Капитальная» шахтынхид ганцахан мүнөөдэрэйхөөр байдаг бэшэ. Тэдэнэр үглөөдэрэйнгөө түлөө оролдодог, ажал хүдэлмэридөө шэнэ арга методүүдые хэрэглэхын түлөө, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэдэг заншалтай. Тиимэһээнь үйлэдбэриин дутагдалнуудтай ба гээгдэлтэй тэмсэдэг түрүү хүнүүд уншагшадай урда харагдана.

Новаторнууд, шэнэ техникые бии болгогшод Советскэ Армиһаа ерэһэнэйнгээ һүүлдэ «Капитальная» шахтада ерээд, эндэ эрхимээр хүдэлмэрилжэ байһан инженер Роговые тойрон нэгэдэнэд. Түрүүшын үдэрһөө эхилээд, инженер Рогов ба шахтын начальник Дробот хоёрой хоорондо принципиальна зүрөөнүүд гарана.

Шахтын хүдэлмэри барагтай ябана хэбэртэй, «коллективнын түсэбөө бэелүүлхын түлөө шэн зориггойгоор тэмсэнэ, тиибэшье хуушанайнь командирнуудай заримнэр ямар хүсэтэй байһанаа эли тодоор мэдэнэгүй». Коллективнээ хүсые хүсэд ойлгодоггүй ба дутуу сэгнэдэг хүнүүдэй тоодо нэн түрүүндэ шахтын начальник Дробот орооно. Тэрэ хадаа гансахан лэ мүнөөдэрэйхөө бодоно. Тэрэнэй хэлэдэг ёһоор хадаа үйлэдбэриинь гол шухала зүйл түсэб болоно. «Нүүрһэ адха адхаартшье малгай соогоо хэжэшье бэеэгээ хадаа хамаагүй. Тиинһээр байтар түсэбэй байгаа сагта һара, он үдэр үдэрөөр үнгэрнэл бэзэ».

Шахтадань нээрээшье тиимэ байгаа. Һарын эхээр нүүрһэ малталга гээгдэдэг һэн. Тиин һарын һүүл багаар ДПД—«дээшэлүүлхэ үдэрнүүд» соносхогдодог байгаа. Тиигэжэ конторско бүхы албахаагшад шахта руу эльгээгдэдэг, «туһалбарин цехүүд хаагдадаг һэн. Үнгэрхэдөө повагнуудшье забойдо ошоно». Эсэсэй эсэстэ шахта үйлэдбэриингөө программые нэгэ бага хүсэлдүүлнэ.

Шахта дээрэ тогтоһон эдэ муу заншалнуудта Рогов дураа гутажа, Дрободой нэн тогтонги заншал ба консервативизмда хайра гамгүй дай соносхоно. «Мүнөөдэрэй» байдалаар сэдьхэлынь хананагүй, шахтын үглөөдэрэй, нүгөөдэрэй, табанжэлэй эсэстэхи хуби заяан һанааень зобоно. Шахтын нэгэ жэлдээр ба үлүү дутуугүйгөөр хүдэлмэрилхын түла час бүридэ, хахан бүхэндэ дүүрэн ашагтай ажал гаргаха, һаалатга ба аварнуудые усадхаха хэрэгтэй болоно. Эдэ зорилгонуудые шиидхэхын тула циклична ность тогтооха шухала. Гол шухалань—энээндэ.

Роговой энэ эрмэлзэлые Дробот шье, шахтын главна инженер Филенковшье ойлгоногүй. Зүгөөр Роговой зорилго түрүүлмэ, хурса үгэнүүдынь «Капитальная» шахтын хуби заяан ба үглөөдэр тухай бодотоор оролдогоонынь хүдэлмэришэн бүхэндэ эли тодоор ойлгогдоно. Советскэ ажабайдалай хуулинимэ: шэнэ юумэн хуушан юумые хээзээдэ иладаг.

Рогов хадаа эдэ холын болонгүй хүнүүдтэ ба консерваторнуудта эсэргүүгээр тэмсэхэдээ шахтын парторг Бондарчугай зүгһөө саг үргэлжэ бата бэхи ба найдамтай дэмжэлгэ абана. Амгалан байдалыень эбдэдэг ба «хэрэзгы» инженерые Дрободой хүдэлмэриһөөнь гаргахаяа һанахада Бондарчук лэ болюулһан байха юм. Хожомоо шахтын начальнигаар томилогдоһон Роговтой хамта парторг Бондарчук үйлэдбэриин бүхы процессые шэнэдхэн байгуулхын түлөө, шэнэ, дээшэлүүлэгдэһэн нормонуудые шудалхын ба бэелүүлхын түлөө эрид тэмсэл ябуулна.

Энэ шэнэ юумын түлөө тэмсэлдэнь «Капитальная» шахтын бүхы шахтёрнууд хабаадалсана. Бүгэдэндэ хүндэтэй забойщигуудай бригадир, коммунист Некрасов хадаа нүүрһэ өөрөө ашаад зөөхэ, «скребково транспортёрые простойгоор аад, ехэ сэсэнээр ашаглаха арга» хэрэглэһэн байна. Хуушанай маркшейдер Хомяков хүсэд һайнаар унтангүйгөөр шахтёрнуудай бүхы хүдэлмэриие гүйсэд механизировалхэ арга бэдирнэ. Тэрэ хадаа хадын комбайные ухаалан зохёохын тула инженернүүдэй туһаламжа доро хүдэлмэрилнэ.

А. Волошиной романай эгээ һайн талань юуб гэхэдэ, автор болбол боложо байһан событинуудые юрэ лэ харуулангаар хизаарлана бэшэ, харин советскэ хүнүүдэй образуудые үдэр бүри хэдэг ажалтайнь хамта, газар доро хэжэ байһан хүдэлмэритэйнь хамта тодорхойгоор харуулна. Ажалай процесс соо хүнүүд яажа урган гараhаб, хүмүүжэнэб гэжэ автор харуулна. Советскэ хүнүүдэй ажал хадаа шэн габьяатай, нэрэ түрын, алдар солын ба баатаршалгын хэрэг болонхой. Советскэ хүдэлмэришэн болбол станок ба машинүүдые механическаар, ушар ёһо мэдэхэгүйгөөр хэрэглэдэг бэшэ, харин өөртэнь даалгагдаһан механизмые улам нарижуулхын түлөө ба манай наука болон техникые урагшань дабшуулхын түлөө оролдон хүдэлмэрилдэг байна.

Тиимэһээ А. Волошиной романай геройнуудта новаторство ба зохёон байгуулга тон дүтын ба урагшаа дабшалтын зэбсэг мүн болоно. Үсэгэлдэрэй хүдэлмэришэн мүнөөдэр инженертэй хамта научна нэгэн адли асуудал шиидхэжэ байна. Партиин горкомой секретарь Воронов хадаа хуушанай забойщик Афанасий Петрович Вощинине түргэн малталгын профессор гэжэ хүндэлэн нэрлэнэ. Ингэжэ партиин горкомой секретарь зүб хэлэһэн байна.

Физическэ ажал болон оюун ухаанай ажал эрхилдэг хүнүүдэй хоорондохи илгаагай үдэр бүри обёоргодохёо болижо байһаниие манай ажабайдал, манай советскэ бодото байдал харуулна. Үглөөдэр болбол советскэ хүн бүхэндэ олон шэнэ гайхамшагта зүйлнүүдые асарха байха гэжэ тус номой геройнуудтай хамта уншагша бүхэн этигэнэ. Шэнэ үдэр бүхэн маниие гэрэлтэ хүхюун ажабайдалда — коммунизмда дүтэлүүлнэ. Александр Волошиной «Кузнецкэ газар» гэжэ бэлигтэй роман энэ идеягээр нэбтэрэнхэй.

П. Кричанов.

Хүнгэн атлетикээр колхозно залуушуулай мүрысөөн болобо

Һаяхан Улан-Удэ городто хүнгэн атлетикээр ба велосипеднэ спортоор колхозно залуушуулай республиканска мүрысөөн болобо. Тус мүрысөөндэ Зэдын, Торнин, Кабанскын, Түнхэнэй, Кударын, Яруунын, Хоринн ба бусад аймагуудай залуушуул хабаадалсаа.

Мүрысөөнэй программадань 100, 400, 1500 метртэ урилдаан, утые ба үндэрые харайлган, копье, дискэ, граната шэдэлгэн, спортивна ябалга, ядро түлхилгэ, 100, 200, 300, 400, 800 метртэ эстафетээр ба велосипеднэ спортоор кросс, шоссейгээр урилдаан гэхэ мэтын спортивна наадануд оролсоо.

Энэ мүрысөөндэ бэлэдхэл һайнтайгаар ерэһэн командануд эрхим дүнгүүдые туйлаба. Хүнгэн атлетикээр командаараа түрүү һууринуудые Торнин аймаг (нэгэдэхи), Кабанскын аймаг (хоёрдохи), Яруунын аймаг (гурбадахи) эзэлээ.

Мүн эрэшүүлэй группаһаа 100 метрэй урилдаанда Дагбаев (Хори), үндэрые харайлгаар Осокин (Тори), ядро түлхилгээр Семенов (Иволга), спортивна ябалгаар ба дискэ шэдэлгээр Залуцкий (Кабанск), 1500 метрэй урилдаанда ба утые харайлгаар Осинкин (Тори), копье шэдэлгээр Батомункуев (Кудара), граната шэдэлгээр Бадаев (Зэдэ) гэгшэд түрүү һууринуудые эзэлбэ. Тэрэшэлэн велосипедээр урилдалгада Кондратьев (Кабанск), велосипедээр кросс хэлгэдэ Колмынин (Иволга) гэгшэд түрүүлһэн байна.

Эхэнэрэй группаһаа түрүү һуури эзэлэгшэд гэбэл: 100 метрэй урилдаанда Лошкарева (Ярууна), утые харайлгаар Ситникова (Хори), копье шэдэлгээр Потемкина (Тори), барьертэй газараар урилдалгаар Павлова (Тори), 400 метрэй урилдаанда Дружинина (Ярууна) гэгшэд болоно.

Мүрысөөнэй һүүлээр, БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи физкультура ба спортын комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Хабалов түрүү һуури эзэлһэн хүнүүдтэ грамота ба үнэтэ бэлэгүүдые, Иволгын аймагай командада дамжуулһын мүнгэн кубок барюулаа.

М. Кряжев.

Кяхтын аймагай «Улаан Табангууд» колхозой хонинной товарна фермын хүдэлмэрилэгшэд хони үсхэбэрилхэ гурбан жэлэй түсэбые хоёр жэл соо дүүргэхэ гэһэн уялга абаһан байна. Тус ферма түсэбэй ёһоор 3 800 толгой хонитой болохо байгаа һаа, мүнөө 4150 толгой хонитой болонхой. Хонидынь хурьгалжа ургажэхээр. Зунай түнгалаг үглөөгүүр болоход, хонид бэлшээри дээрэ гараба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: фермын ахалагша хонишон, БМАССР-эй Верховно Соведэй депутат Цырма Аюшеева өөрынгөө отарын хонидые бэлшээридэ гаргажа байна. М. Минсевэй ф.

Естественно-научна темээр хөөрэлдөөн

ГАЗАР ХЭДЫТЭЙБ

Бүхы юртэмсэ ба манай планетэ бии болоhоор зүбхэн лэ хэдэн мянган жэл болоо гэжэ олон зуун жэлэй үе соо бүгэдэндэ тоологдодог байгаа. Үнэн зүб баримтануудаар зэбсэглэгдэhэн наука болбол газарай бии болоhон саг үе тухай hүзэгтэнэй бодомжонуудай бурууе бүрин элирүүлhэн байха юм.

Газар болбол удаан саг соо хэмжээлэшэгүй ехэ түүхые гараhан юм гэhэн хэдэн олон hанамжануудые ородой агууехэ эрдэмтэ Михаил Васильевич Ломоносов хоёр зуун жэлэй саада тээ хэлэhэн байна. Наукын тэрэ үеын түлөөлэгшэд хадаа шажанай hургаалаар Газар бии болоhоор тиимэ үни болоогүй гэжэ тоолодог hэн. «Газарай уенүүд тухай» гэжэ зохёол соогоо Ломоносов иигэжэ бэшэhэн юм: «...Бидэндэ харагдадаг бүхы юумэнүүдые түрүүн бурхан бии болгоо гэжэ hанагшад тон буруугаар ойлгоно. хада уулашье, жалга хүнды ба уhаншье, мүн элдэб түрэлэй минералнуудшье бүхы дэлхэйтэй хамта бии болоо». Мүнөө газарай хүрьhэн, эртэ урдынхида орходоо тад ондоо түхэл шэнжэтэй гэжэ Ломоносов шууд сэхээр баталан хэлэдэг hэн. Тэрэ хадаа Газарай бии болоhон ба бии болоhоор хэдэн жэл үнгэрhэн тухай бурхан шажание эрхилэгшэдэй hанамжануудые хайра гамгүйгөөр шүүмжэлhэн байха юм.

Ломоносовой hургаалай үнэн зүб байhые одоо үеын геологи тодорхойлонхой. Газарай хүгжэлтын түүхэ олон талаараа мүнөө мэдээжэ болонхой. Газарай хүрьhэнэй хайшан гэжэ, хэзээ хубилhаниинь баhал мэдээжэ болоhон байна. Эрдэмтэд манай планетын бии болоhон сагые мүн лэ тодорхойлhон байха юм.

Газарай бүмбэрсэг соо болоhон ба мүнөө боложо байhан процессүүдые шэнжэлэлгэ, газарай бии болоhонhоо хойшо олон зуун миллион жэл үнгэрөө гэжэ баталха үндэhэ олгоно. Жэшээлхэдэ, энээн тухай осадочна породонуудай уенүүд гэршэлжэ үгэнэ.

Саб жалгануудай, уhа мүрэнэй үндэр ганга эрьенүүдтэ ба гүнзэгы шахтанууд соо ороод харахада газарай хальhан элдэб породонуудhаа бүридэhэн байдаг. Жэшээлхэдэ, газарай хүрьhэнэй дээдэ захын уеын дооро эльhэнэй гү, али шабарай үе, үшөө доошоо известнягай гү, али мелэй үе, бүри гүнзэгыдэнь шулуу нүүрhэнэй зузаан ба нимгэн уенүүд гү, али шулуун дабhанай уенүүд гэхэ мэтэ саашаа байдаг байна.

Хатуу шулуун хада байсын үта удаан саг соо уhа ба агаарай нүлөөндэ орожо үйрэхэ бутархада эльhэн гү, али шабар бии боложо гарана. Мел ба известняк хадаа хэзээдэб даа далайнууд соо амидаран ябадаг байhан амитадай (организмнуудай) үлэгдэл юм. Юумые ехэ болгодог прибороор мелые шэнжэлэн харахада тэрээн соо тоо томшогүй олон жэжэхэнүүд раковинканууд байдаг. Шулуун нүүрhэн хадаа бүри эртэ урдын баглагар ургамалнуудай үлэгдэл болоно.

Нүүрhэнэй ямар нэгэн уеын зузаа нимгэние тодорхойлоод, тэрэ уеые бии болгоhон процессэй түргэн удаание мэдээд байхадаа, уенүүдэй бии болоhон сагые элирүүлжэ болохо байна. Гэбэл, 300-haa 1000 миллион жэл хүрэтэр тоо гарана.

Газар дээрэ болоhон геологическа процессэй түргэн удаан тухай хүсэд баримталагдаhан мэдээе «Дабhанай метод» гэдэгэй үндэhэн болгон абадаг байха юм. Далайнууд ба океануудай уhанууд дээдэ захаhаа ууралтан агаарта дэгдэн гарадагынь мэдээжэ байна. Эдэ ууралнууд бороо боложо орохо доо, гол горхондо орожо, далайнуудта туйлай ехэ шэнэ уhа нэмээжэ үгэнэ. Тэрэ уhан соо тусхай хэмжээнэй дабhанууд хайланхай байдаг. Далайнуудай уhанай дэгдэхэдэ хайлаhан дабhанууд уhанай ууралтай хамта дэгдэлсэдэггүй дээрэhээнь, сагай үнгэрхэ бүри далайнуудай уhанууд дабhа ехэтэй боложол байдаг.

Мүнөө далайнуудай уhануудай аажамаар дабhатай боложо эхилээд, хүсэд дабhатай болотор хэды шэнээн сагай хэрэгтэй байhые эрдэмтэдэй тооложо тодолhон дээрэhээ мэдэхэдэ, мүнөөнэй океанай уhан бии болоhоор 200 миллион жэл болоо гэжэ тухайлагдана.

Газарай хатуу хальhанай бии болоhонhоо хойшо хэды шэнээн сагай үнгэрhэние зүбөөр элирхэйлжэ шадаха гайхамшагта арга энэ зуун жэлэй эхиндэ нээгдэhэн байха юм.

Газарай доторнь радиоактивна бодос гэдэгүүд бии юм. Жэшээлхэдэ, тэрээндэ газарай зарим породонуудай (уранай руда) составта уран оролсоно. Уранай атомууд таhалгаряагүйгөөр задаржа байдаг, тайлбарилан хэлэбэл ондоо байгуулгатай шэнэ атомууд болон хубилдаг юм. Уранай 238,2 атомна шэгнүүртэй хүндэ атомуудай удаанаар хэдэн удаа хубилhанай эсэстэ уранова туулганай 206,0 атомна шэгнүүртэй hураггүй хүнгэн атомууд бии болодог байна. Уранай туулгые, тайлбарилан хэлэбэл уранай атомуудай задархада бии болоhон туулгые, ондоо түрэлэй туулганhаа мэргэжэлтэд бэлэхэнээр илгаруулдаг байна (иимэ туулганай атомна шэгнүүр 207,1).

Уранай задаралгын процесс ба тэрэнэй гуримшалан хубилалгын түргэн удааниинь hайнаар шэнжэлэгдэнхэй. Тусхай сагай турша соо уранай атомуудай тусхай хубинь задардаг юм. Ямаршье гадаада талын ушарал (халаалга, хүргэлгэ, давлени, жэбэрэлгэ гэхэ мэтэ) туулган болсжо уранай хубилалгые түргэдхэжэшье, удаашруулжашье шадахагүй юм. Энэ хубилалга туйлай удаанаар үнгэрдэг байна. Гэбэл 66 миллион жэл соо уранай зүбхэн нэгэ процент задарха байна. Энэ задаралтын болоhоной эсэстэ уранай килограмм бүхэнhөө 8,65 грамм туулган ба 1,35 грамм гели гэжэ хүнгэн газ гараха байна. Үлэhэн 990 грамм уранhаа, үшөө 66 миллион жэл үнгэрөөд байхада, зүбхэн баhа нэгэ процентнь, тайлбарилбал 9,9 граммынь задаржа 8,56 грамм туулган ба 1,34 грамм гели болохо байна бшуу. Саашаа үшөө 66 миллион жэл болоходо үлэhэн уранай баhа нэгэ процентнь задарха гэхэ зэргээр үргэлжэлхэ юм.

Радиоактивна руда соо байhан уран ба уранова туулган хоёрой хэмжээе жэшэжэ тодорхойлоод байхадаа уранай хэр удаан саг соо задардаг байhые элирүүлжэ, тайлбарилан хэлэбэл тэрэ породын бии болоhон сагые элирүүлэн тодорхойлжо болохо байна.

Газар дээрэ мүнөө хүрэтэр нюсэгэн байhан породонууд бии болоhоор хоёр миллиард жэл үнгэрөө гэжэ «Радиоактивна методые» хэрэглэhэнэй ашаар тогтоогдоhон байха юм.

Халиhанайнгаа бии болохоhоо урид Газарай бүридэhэниинь элитэ. Эрдэмтэдэй тодорхойлhон мэдээнүүд мүргэдэг байна гэбэл, Газарай бүридэhэнhөө хойшо гурбанhаа дээшэ бэшэ миллиард жэл үнгэрhэн байха юм. Энэ тон удаан саг соо Газар хэдэн удаа хубилжа, мүнөөнэй бидэндэ танил шэнжэ түхэлөө олоhон байна.

hүзэгтэнэй үндэhэгүй hанамжанууд ба дэлхэйе мэдэхэ ехээр эрмэлзэжэ байдаг түрүү наукын мэдээн хоёрой хоорондоо ямар ехэ зайтай байhые дээрэ дурсагдаhан баримтанууд үнэмшэхөөр харуулна.

В. Шишаков,
педагогическа наукануудай кандидат.

hурагшад сэнгэлиг хүхюунээр амарна

Дээдэ Березовкын үзэсхэлэн hайхан газарта ой модоной ба модо урадхуулгын хүдэлмэрилэгшэдэй союзай Обкомой пионерскэ лагерь бии юм. Тэндэ «Бурмонголлес» трестын предприятинуудай суута модо бэлэдхэлшэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ба албахаагшадай хүүгэд амарна.

Тус лагерьта амарhан хүүгэдэй тоо жэл ерэхэ бүри олошорно. Энэ жэлэй үнгэрэгшэ хоёр сезон соо 400 гаран хүүгэд амараа юм. Мүнөө гурбадахи, hүүлшын сезондо 240 хүүгэд амаржа байна. Эндэ Улан-Удэ городhоо гадна, мүн республикын холын леспромхозуудhаа хүүгэд амархаяа ерэнэ.

Хүүгэдэй элүүр энхээр ба сэнгэлиг хүхюунээр амарха бүхы условинууд лагерьта бии болгогдонхой. Тэдэнэр дүй дүршэлтэй багшанар ба пионервожатануудай хүтэлбэри доро туристска походто гаража, байгаалиин байдалые шэнжэлэн үзэнэд. Тиихэдээ элдэб ургамалнуудай гербаринуудые суглуулна. hурагшад өөhэдынгөө хүсөөр уранhайханай самодеятельностиин кружок эмхидхээ. Тэдэнэр нүхэдтөө ехэ hонирхолтой зүжэг наада харуулдаг юм.

Амараашад уранhайханай элдэб hонин номуудые, журналнуудые болоод газетэнүүдые уншажа, сүлөөтэй сагаа үнгэргэнэ. Мүн тэндэ спортивна элдэб наадануud эмхидхэгдэжэ, hурагшад эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг болонхой.

Энэ лагерьта амаржа байhан hурагшад үдэр ерэхэ бүри хүсэ шадалаа нэмэнэ. Тиигэжэ тэдэнэр hуралсалайнгаа шэнэ жэлдэ эрхим hайнаар hурахын тулада бэеэ зэhэжэ байнад.

Д. Очиржапов.

Залхуу избач Цыбикжапов тухай

Ажалшадай дунда агитационно-ниитын хүдэлмэрие үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гэhэн угаа хүндэтэй ба харюусалгатай үүргэ сомоной избачын урда табигданхай. Гэбэшье, Ториин аймагай Бургалтайн сомоной избач Цыбикжапов үбhэ хуряалгын халуун үедэ энэ гэхэ ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулнагүй.

Избач Цыбикжаповай уялгата үүргэдээ иимэ залхуугаар хандадаг дээрэhээнь, үбhэ хуряалгын хүдэлмэридэ эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллажа байhан колхозникууд шэнэ газетэ, журналнуудые уншадаггүй, орон доторхи ба уласхоорондын оршон байдалай тухай лекцинүүдые, элидхэлнүүдые шагнадаггүй байна.

Колхозникууд хэдэн дахин энэ асуудалаар Цыбикжаповта хандаhан байна. Теэд, тэдэнэй сигналые нүхэр Цыбикжапов хараадаа абанагүй, өөрынгөө хүдэлмэрие hайжаруулхые хүсэнэгүй.

М. Дымбрылов.

Консультационно пункт эмхидхэхэ хэрэгтэй

Бичурын аймагай hургуулинуудай нилээд олон багшанар Улан-Удын пединститутда ба педучилищида, Кяхтын педучилищида заочноор hурадаг юм.

Гэбэшье, Кяхтын педучилищи заочнигуудтаа анхаралаа багаар хандуулна. Үнгэрэгшэ жэлнүүдтэ тус училищи заочнигуудай консультационно пунктые Бичура тосхондо нээhэн аад лэ, тэрэнээ энэ жэлдэ хаажархиhан байна.

Консультационно пунктаяа хааhан туладаа училищиин заочно секторэй хүдэлмэрилэгшэд ерэжэ, заабари ба туhаламжа үгэхэ бээз гэжэ заочнигууд найдадаг байгаа. Теэд, энэ жэлдэ Бичурын аймагта тус секторhээ нэгэшье хүн ерээгүй юм. Мүн зарим заочнигууд hуралсалай номуудаар, программануудаар гүйсэд хангагдаагүй байhаар. Тэрэшэлэн тэдэнэртэ училищиhаа шалгалтын хүдэлмэриин темэнүүдые саг болзор соонь эльгээдэггүй байна.

Заочноор hурадаг багшанарта туhа үзүүлхын тулада энэ жэлдэ Бичура тосхондо пединститудай ба педучилищиин консультационно пунктнууд нээгдэхэ бээз гэжэ найдагдана.

Ф. Степанов.

ТОО БҮРИДХЭЛЫЕ ТОДООР ТАБИХА

Советскэ социалистическэ гүрэндэхи единэ, нарин нигта тоо бүридхэлгэ хадаа бүгэдэарадай шухала хэрэг мүн. Гүрэнэй Управленидэ тоо бүридхэл ба статистикагүйгөөр түсэбүүдые зохёохо, тэрэние бэелүүлхэ ба шалгаха, арадай ажахын хүгжэлтын дүнгые гаргаха аргагүй юм.

— «Социализм хадаа түбхын түрүүндэ тоо бүридхэлгэ мүн», гэжэ В. И. Ленин хэлээ hэн. Партиин XVIII-дахи съезд дээрэ нүхэр Сталин иигэжэ заахан байна: «Барилгын ямаршье хүдэлмэри, түрэнэй ямаршье хүдэлмэри, түсэблэлгын ямаршье хүдэлмэри зүб тоо бүридхэлгүй байхын аргагүй. Тиихэдэ тоо бүридхэлгэ статистикагүй байхын аргагүй. Ажахын ямаршье хүдэлмэри тоосоогүйгөөр саашаа дабшажа шадахагүй».

Парти ба правительство хадаа советскэ тоо бүридхэлгын ба статистикын хүгжэлтэдэ тон ехэ анхарал оролдолго гаргана. Тиимэhээ манай статистика дэлхэй дээрэ эгээл түрүү, эгээл үнэн сэхэ статистика болоо. Советскэ статистика болбол арадай ажахын hалбаринуудые бүхы талаhаань шэнжэлэн харана. Ороноймнай ажалшад өөhэдынгөө ажахын квартал ба жэл бүриин хүгжэлтые гүрэнэй статистикын гаргаhан мэдээсэлнүүдhээ тодоор хаража байна. Манай орон соо бэелүүлэгдэжэ байгаа коммунистическэ байгуулалта гүрэнэй статистикын урда ехэнүүд эрилтэнүүдые табина.

СССР-эй Министрнүүдэй Совет 1948 оной августын 10-най тогтоол соогоо Гүрэнэй статистикые бүхы тоо бүридхэлые саг соонь зүбөөр табихыень, тэрээндэ хайша хэрэгээр хандаха ябадалда эсэс табихыень уялгаhан байгаа. Тэрэ сагhаа хойшо хоёр жэл шахуу болохоёо байна. Теэд, манай республикын зарим министерствонүүд ба ведомствонүүдэр тоо бүридхэл хангалтагүйгөөр эрхилэгдэнэ. Олон предприятинууд, эмхи зургаанууд ба организацинууд тоосоото тоо бүридхэлнүүдээ hайн шанартайгаар табижа үшөөл шаданагүй. Ажахынгаа али нэгэн юумые дутуугаар тоолохо ябадалнууд усадхагдаагүй.

Иимэнүүд дутагдалнууд БМАССР-эй хүдөө ажахын, нютагай промышленностиин, эдеэ хоолой промышленностиин, коммунальна ажахын, элүүрые сахилгын министерствонүүдтэ, промкооперациин управленидэ ба бусад ведомствонүүдтэ үзэгдэнэ. Эдэ баримтанууд хадаа дурсагдагша министерствонүүдэй ба ведомствонүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй зүгhөө тоо бүридхэлгэдэ ёhотой анхаралаа табидаггүй байhыень гэршэлнэ.

Колхоз, совхоз, МТС, предприяти, эмхи зургаан, организаци бүхэндэ тоо бүридхэлые зүбөөр ба саг соонь табихын тула бухгалтериин хүдэлмэрилэгшэдэй үнэн сэхээр хүдэлмэрилхэ ябадал туйлай ехэ удхашанартай.

Зарим организацинуудта тоо бүридхэлгые хуули бусаар эрхилнэ. Тиимэ ябадалнууд тоо бүридхэлгэдэ тон ехэ hаад тойбо ушаруулдаг. Тэрээнhээ боложо бухгалтериин зарим хүдэлмэрилэгшэд хэндэшье хэрэггүй хүдэлмэридэ үнэтэ сагаа гээхэ баатай болоно. Ушар иимэhээ тоо бүридхэлгэ дээрэ элдэб алдуунууд ба хүсэд hайнаар шалгагдаагүй ябадалнууд гарадаг байха юм.

Кабанскын аймагай хүдөө ажахын таhаг байгша оной апрель hара соо хабарай тарилгын ябасаар 5 хоногой тоосоото тоо бүридхэлгэ эмхидхээ. Ториин аймагай хүдөө ажахын таhагта колхозуудай мал худалдажа абалгаар ба түл абалгаар баhал 5 хоногой тоосоото тоо бүридхэл хэнэ. Тэрэшэлэн иимэрхүү ябадалнууд Хэжэнгын, Заиграйн аймагуудаар гараhан байна.

СССР-эй Министрнүүдэй Совет болбол 1946 оной декабриин 3-да «Статистическэ тоо бүридхэлгые гуримшуулха, бэлэн болгохо ба сомородхохо тухай» тогтоол гаргаhан байгаа. Предприятинуудай, эмхи зургаануудай, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд СССР-эй Правительстваар гү, али тэрэнэй даалгабаряар ЦСУ-гэй баталhан формоhоо ондоогоор тоо бүридхэл хэхэ ямаршье эрхэгүй.

Мүнөө хүрэтэр зарим предприятинуудай ба колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй зүгhөө гүрэние мэхэлхэ ябадалнууд гарана. Тоосоото тоо бүридхэл табихадаа, ажахынгаа али нэгэн показательнуудые нэмэжэ харуулдаг ушарнууд байдаг. Жэшээнь, Иволгын аймагай «Авангард» колхозой правлени байгша оной апрелиин 1-нэй тоосоото тоо бүридхэлдөө 15 толгой хони ба ямаадые нэмэжэ харуулаа. Иимэнүүд ушарнууд Хэжэнгын, Зэдын, Сэлэнгын аймагуудта гараhан байна.

Тиихэдэ худалдаа наймаанай организацинуудаар эд бараанай эрьесын түсэбүүдэй дүүргэлтэдэ хооhон тоонууд нэмэгдэнэ. Кабанскын сельпогой 1950 оной түрүүшын кварталай түсэбэй дүүргэлтэ бодото байдалhаа аяар 31 мянган түхэригөөр дээгүүр харуулагдаа.

Дайнай хойто тээхи сталинска табанжэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхын тула бүхы советскэ хүнүүдэй эсэхэ сусахые мэдэнгүйгөөр хүдэлмэрилжэ байхада, худал хуурмаг тоонуудаар гүрэнөө мэхэлжэ байгшад хуулиин харюусалгада хабаадуулагдаха ёhотой.

Гүрэнэй статистикын хүдэлмэрилэгшэд болбол тоо бүридхэлые худхаляатуулдаг, хүдэлмэридөө hалан нобшоор хандадаг хүнүүдтэй эрид тэмсэхэ ёhотой.

Предприяти бүхэнэй тоо бүридхэлэй хүдэлмэрилэгшэд статистическэ хүдэлмэрие улам саашань hайжаруулхын түлөө оролдолго эдэбхи гаргаха, өөрынгөө мэргэжэлые саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ ёhотой.

Гүрэнэй статистикые үндэр хэмжээндэ табижа, парти ба правительствынгаа хүдэлмэридэ халуун туhаламжа хүргэхэ гээшэ тоо бүридхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй нэрэ хүндын хэрэг мүн.

Ф. Николаев.

Кореядэхи событинууд

Корейскэ арадай-демократическа республикы[н] Арадай армиин Главна командованиин мэдээс[эл]

ПХЕНЬЯН, июлиин 27. (ТАСС). Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин июлиин 27-ной үглөөгүүр дамжуулhан мэдээсэл соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

Бүхы фронтнууд дээрэ Арадай армиин частьнууд добтолгоёо үргэлжэлүүлбэ.

Американска ба лисынмановска сэрэгүүдэй сухарижа ябаhан частьнууд гэр байрануудые, культурно-эмхи зургаануудые хаа хаанагүй hандаргана, шатаана, хүн зоние алана.

Урда ба Хойто Кенсан провинцинуудта дайлалдажа байгаа партизанска отрядууд Арадай армиин частьнуудай добтолгые дэмжэжэ, дайсанай ара талада транспортна хэрэгсэлнүүдые hандарган, улам бүри өдэбхитэйгээр дайлалдажа байна.

ПХЕНЬЯН, июлиин 27. (ТАСС). Пхеньянска радиогой дамжуулhанай ёhоор, Корейскэ арадай-демократическа республикын Ара[дай] армиин Главна командовани мү[нөө]үдэшэ мэдээ толилбо. Тэрээн со[он] иигэжэ хэлэгдэнэ:

Бүхы фронтнууд дээрэ добтол[гоёо] үргэлжэлүүлжэ байhан Ара[дай] армиин частьнууд урда зүг [...] дабшаба.

Июлиин 26-да Урда Чолла п[ро]винцида добтолжо байгаа Ара[дай] армиин частьнууд дайсанай обо[роо]ны шухала узел ба томо го[род] Суньчхонь (Дзюнтен) болон Й[осу] (Рейсуй) гэжэ томо портые [чү]лөөлhэн байна.

Суньчхонь ба Йосу городуу[дые] сүлөөлхэ байлдаануудта Ара[дай] армиин частьнууд дайсанай сэ[рэ]гүүдые плендэ абаhан ба ехэ [тро]фейнүүдые эзэлhэн байна.

Йосу городые сүлөөлхэ байлд[аа]нуудта Арадай армиин арти[лле]рийскэ частьнууд илангаяа hайн[аар] дайлалдаа, тэдэнэр дайсанай эск[ад]рые бута сохиhон байна.

Кореядэхи событинууд тухай американск[а] мэдээсэлнүүд

НЬЮ-ЙОРК, июлиин 27. (ТАСС). Генерал Макартур американска дээдэ офицернүүдтэй хамта мүнөө үглөөгүүр Корея руу ниидэжэ ошоо гэжэ Ассошиэйтед Пресс агентствын токийска корреспондент мэдээсэнэ. Макартур хадаа американска 8-дахи армиин командалагша генерал-лейтенант Уокертай ба Кореядэхи операцинуудые хүтэлбэрилжэ байhан бусад офицернүүдтэй зүблөө хэхэ байна.

Токиоhоо Юнайтед Пресс агентствын корреспондентын дамжуулhанай ёhоор, мүнөө үглөөгүүр [...] толилогдоhон Макартурай ком[мю]нике соо, хойто корейскэ сэрэг[үүд] Баруун Урда Кореядэ добтол[го] үргэлжэлүүлээ гэжэ тэмдэглэгд[энэ]. Хойто корейскэ сэрэгэй нэгэ ча[сть] Чоньчжу (Дзенсю) — Хам[янг] (Канйо) гэжэ харгыда хүрэhэн, нүгөө нэгэ частьнь Суньчхоны[н] зүүн урагшаа 10 милиин хараа[н]ба Йосу (Рейсуй) ошоhон зам [...]рэхи пункт тээшэ дүтэлэн ошо[hон] байна.

Индонезийскэ правительство Кореядэхи агрессидэ хабаадажа байгаа гадаадын суднонуудай Индонезии портнуудта орохыень хорибо

ГААГА, июлиин 27. (ТАСС). Джакартаhаа мэдээсэhэнэй ёhоор, США-гэй баалан хашажа байбашье, Индонезиин Холбоото Штадуудай правительство корейскэ асуудал тушаа нейтралитедэй хараа бодол баримталжа үргэлжэлhөөр.

«Де Фолькскрант» газетын мэдээсэhэнэй ёhоор, Индонезийскэ правительство хадаа корейс[кэ] арадта эсэргүү дайнда хабаада[жа] байгаа гадаадын сэрэгэй кораб[ль]нуудай индонезийскэ портнуу[дта] орохыень хорибо гэhэн хуули[ин] мэдүүлгэ Джакартада толилогд[оо] (эдэ корабльнууд горючи аба[жа] заhабари хэхэ гэхэ мэтээр индо[не]зийскэ портнуудта орохо баат[а] болодог байна).

„Эб найрамдалай түлөө тэмсэхэ английска союзай“ мэдүүлгэ

ЛОНДОН, июлиин 26. (ТАСС). Хэлсээнүүд хадаа корейскэ асуудалые эбэй ёhоор гуримшуулха гансахан арга боломжо мүн гээшэ гэжэ английска пацифистскэ организаци—«Эб найрамдалай түлөө тэмсэхэ союз» мэдүүлгэ соогоо заана. Союз хадаа «ООН-эй Генеральна Ассамблейдэ ба Аюулгүйн Советдэ пекинскэ правительствын түлөөлэгшэдэй байха ябадалые дары туйлаха, Урда ба Хойто Кореяын хоорондохи конфликтые гуримшуулха тушаа тодорхой дурадхалнуудые табиха зорилгоор Аюулгүйн Советые [б]рин составаарнь ойрын үедэ за[...]лахые эринэ, Формозо тушаа ам[е]риканска правительствын мүнөө[...] ябуулгаhаа эрид арсаха [...] бүхы хэмжээнүүдые абахые[...] английска правительствые уряал[на].

Тус мэдүүлгэдэ уранзохёол[шо] Вера Бриттэн, парламентын гэшү[үн] лейборист Эмрис Хьюз, алдар[та] актриса Сибилл Торндайк, комп[о]зитор Бенджамин Бриттен, драм[а]тург Лоренс Хаусмэн гэгшэд г[ар] табиба.

Франциин Национальна суглаанда

ПАРИЖ, июлиин 26. (ТАСС). «Шуманай түсэб» гэдэгые зүбшэн хэлсэлгэдэ зорюулагдаhан Национальна суглаанай заседани дээрэ мүнөөдэр прогрессивнэ республиканецуудай союзай гэшүүн Жильбер Де Шамбрэн үгэ хэлэбэ. Гадаадын хэрэгүүдэй министр Шуманда хандан тэрэ иигэжэ хэлэбэ:

«Энэ түсэб танай нэрые зүүнэ. Гэбэшье, энэ түсэб танhаа гараагүй, Рурын томо промышленнигууд ба финансистнуудай интересүүдые хамгаалhан германска группа ба Холбоото Штадуудай эгээн томо банкнуудай нэгые түлөөлhэн американска группа—эдэ хоёр группанууд тус түсэбэй авторнуудынь байна.

Франко-советскэ союзые франко-германска союзаар hэлгэхэ гэжэ танай хүсэhэн ёhоор бүхы юумэ хэгдэжэ байна. Энэ франко-германска картельдэ хэн хүсэт[эй] байхаб! Холбоото Штадуудай и[н]тересүүдые хамгаалха хэрэг[тэ] Аденауэр хадаа французска ара[д]та орходоо нилээд ехэ найдабар[и]тай байhаниинь ямаршье hэжэгү[й]. Тиимэhээ тэрэние үлүүгээр тоол[жо] болоно.

Энээние танай эмхидхэhэн ар[...] хадаа ниитын hаналhаа тан[...] айжа байhание ба оронойнгоо н[а]циональна суверенитедhээ тан[...] арсажа байhание харуулна. Т[ус] түсэбэй бэелүүлэгдэхэгүй бай[ха]ниинь мэдээжэ. Тэрээнhээ гад[на] энэ түсэбөөр дамжуулан та дайн[ай] аюулые улам ехэ болгонот».

«Хэрбээ мүнөөдэр Националь[на] суглаанай олонхидынь танда эти[...]лээ мэдүүлээшье hаа, hүүлш[ын] үгөөе хэлэхэ французска арад б[ии] юм, түүхэ бии юм гэжэ мэдэгт[...]» гээд де Шамбрэн түгэсхэлдөө [хэ]лэбэ.

АМЕРИКАНСКА АРАД СТОКГОЛЬМСКО УРЯА ДОРО ГАР ТАБИНА

НЬЮ-ЙОРК, июлиин 26. (ТАСС). «Дейли Уоркер» газетын мэдээсэhэнэй ёhоор Стокгольмско Уряа доро гар табиха кампани Бруклинда ехэ амжалтатайгаар ябуулагдажа байна. Редхукда (Бруклинай район) үнгэрhэн неделидэ 2 час соо 500 хүн гар табяа. «Хүдэлмэришэн залуушуулай Лига» энэ неделидэ Бруклинда 18 мянган хүнөөр гар табюулба. Зарим районуудта эб найрамдал хамгаалгын комитедүүд байгуулагдаа, тэдэнэр Стокгольмско Уряа доро 225 мянган хүнөөр гар табюулха гэжэ шиидэбэ.

ЦЕЙЛОНОЙХИД СТОКГОЛЬМСКО УРЯАЕ ДЭМЖЭБЭ

ПАРИЖ, июлиин 26. (ТАСС). Коломбодохи (Цейлон арал) бу[д]дын священнигүүд бүгэдөөрөө ш[а]хуу Стокгольмско Уряа доро г[ар] табяа гэжэ эб найрамдалай тала б[а]ригшадай Бүхэдэлхэйн конгресс[эй] Саг үргэлжын комитет информ[а]ционно бюллетень соогоо мэдээс[э]нэ.

Июлиин 7-до Тринкомали пр[о]винцида эб найрамдал хамгаалг[ын] конференци болоо. Тэрэнэй хүд[эл]мэридэ 200 делегадууд хабаала[...]

Харюусалгатай редакторай орлогшо Ц. Б. БУДАЕ[В]

РЕДАКЦИИН АДРЕС: Улан-Удэ ул. Ленина 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ Унэн). ТЕЛЕФОНУУД: отв редактора—23; АТС—1.80, зам. отв. редактора—7-85; отв. секретаря 3.23; отделов партийной и комсомольской жизни культуры и быта—4.52; пропаганды и агитации—7.85; сельского хозяйства промышленности и транспорта—6-84; переводов—3.23; писем трудящихся в информации—6.84 (2 зв.); об'явлений 2.64 (2 зв.); Для междугородных переговоров—16.

Н- 02352. Типография Управления полиграфии, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 15.000.